

Upravništvo: Ljubljana, Puceljjeva
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puceljjeva
ul. 5. — Telefon 31-25, 31-26.

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Računi pri pošt. ček. zavodu: Ljubljana
št. 17.749.

ZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje
iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12,—
za inozemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Puceljjeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Vittoriosa azione del caposaldo di Culquabert

L'avversario volto in fuga ha lasciato sul terreno oltre 200 morti — I successi delle formazioni da caccia nell'Africa settentrionale e al largo delle coste Siciliane — Bombardamento di impianti e postazioni contraeree di Tobruk

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data 20 ottobre 1941-XIX il seguente bollettino di guerra N.º 505:

Durante la giornata di ieri aerei nemici hanno sorvolato le località di Pomino e di Licata (Sicilia) lanciando bombe esplosive in gran parte nel mare: né vittime né danni. In combattimenti aerei ingaggiati dai nostri cacciatori al largo delle coste Siciliane, due velivoli britannici sono stati abbattuti ed altri quattro efficacemente colpiti; nessuna perdita di nostri apparecchi.

Nell'Africa settentrionale, consistenti formazioni da caccia della R. aeronautica hanno attaccato elementi nemici in movimento sulla strada di Bug Bug, nonché attendamenti e mezzi meccanizzati di Sidi Barrani: diversi autocarri sono stati incendiati ed altri danneggiati.

Apparecchi germanici hanno bombardato impianti e postazioni contraeree di Tobruk. L'avversario ha compiuto una in-

cursione su Bengasi: qualche danno nella zona adiacente alla città.

In Africa orientale, tre colonne di truppe nazionali e coloniali, agli ordini del colonnello Augusto Ugolini comandante del caposaldo di Culquabert, hanno effettuato nella giornata del 18 una sortita e sono penetrate profondamente nel territorio tenuto dal nemico; dopo violento combattimento, durante il quale veniva espugnato e messo a fuoco il caposaldo fortemente presidiato, l'avversario era volto in fuga e lasciava sul terreno oltre 200 uccisi. Le nostre colonne hanno catturato armi, materiale bellico e viveri. Nella vittoriosa azione si sono distinti per resistenza fisica e slancio aggressivo il gruppo CC. RR., i battaglioni CC. NN. 14º e 24º ed il 67º battaglione coloniale.

Nel Mediterraneo orientale nostri velivoli in ricognizione offensiva hanno attaccato ed affondato una nave mercantile nemica.

Zmagovita akcija posadke v Cu quabertu

Sovražnik, pogan v beg, je pustil na terenu nad 200 mrtvih — Uspehi lovskih formacij v severni Afriki in ob sicilijanski obali — Bombardiranje naprav in protiletalskih utrd v Tobruku

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 20. oktobra naslednjo 505. vojno poročilo:

Včeraj so sovražna letala preletela kraje Pomino in Ideata (na Siciliji) ter metala eksplozivne bombe, po večini v morje; niti žrtev niti škode. V letalskih obalah, v katere so se spustili naši lovci vsiran od sicilijanske obale, sta bili dve angleški letali sestreljeni, štiri pa učinkovito zadeta; mi nismo izgubili nobenega letala.

V severni Afriki so močni oddelki lovcev Kr. letalstva napadli sovražne sile v premikanju na poti proti Bug Bugu ter taberišča in mehanizirana sredstva pri Sidi Baraniju: več prevoznih avtomobilov je bilo zažganih, nekaj pa poškodovanih.

Nemška letala so bombardirala naprave in protiletalske utrdbe v Tobruku. Sov-

ražnik je izvršil napad na Bengasi: nekaj škode v bližini mesta.

Vzhodni Afriki so tri kolone nacionalnih in kolonialnih čet pod poveljstvom polkovnika Augusta Ugolinija, poveljnika posadke v Culquabertu, izvršile dne 18. t. m. izpad in prodre globoko na sovražno ozemlje; po ostri borbi, v kateri je bila zavzeta in zažgana krepko utrjena sovražna točka, je bil sovražnik pogan v beg in je pustil na bojišču nad 200 mrtvih. Naše kolone so zajele orožje, vojni material in živež. V zmagoviti akciji so se odlikovali po fizični odpornosti in napadatelji borbenosti oddelki Kr. Karabinerjev, 14. in 24. bataljon Crnih srca ter 67. kolonialni bataljon.

V vzhodnem Sredozemlju so naša letala na ofenzivnem izvidniškem poletu napadla in potopila sovražno trgovsko ladjo.

Rooseveltova zarota, da bi pahnil Ameriko v vojno

Odkritja o zaupnem razgovoru mornariškega ministra Knoxa s šefom angleške vojaške misije o „torpediranju“ ameriškega rušilca

New York, 20. okt. s. Šele sedaj se je zvedelo o razgovoru, ki ga je imel 4. t. m. mornariški minister Knox z vodjo angleškega odposlanstva za nakupe v Ameriki Campbellom. Poslednji je vprašal, ali naj se ugotove podrobnosti o incidentu, ki bi mogel v ameriški javnosti povzročiti nezadovoljstvo v pogledu ameriškega približevanja vojni. Mornariški minister Knox je potrdil Angleža po rami in odgovoril: Dragi Campbell, prepustite meni to zadevo. Vem, kaj sem dolžan predsedniku. Tedaj je Campbell vprašal: Ali mislite, da bo Hitler šel na to? Knox je odgovoril: Ako ne bo nemškega torpeda, bo pa ameriška mina. Na Campbellovo vprašanje, kdaj naj bi se incident pripetil, je Knox odgovoril: Točno osem dni prej, preden bo predsednik poslal svojo poslanico Kongresu. Zauzpete mi.

Zares se je incident pripetil, čim se je sestala poslanska zbornica. Mornariški minister Knox je namreč sporočil, da je bil 350 km od Islandije torpediran ameriški rušilec »Kearny«. Pripomniti je treba, da je ladja navzile vsemu mogla še nadaljevati plovo. Agencija Reuter je kmalu nato sporočila, da je Roosevelt sprejel vest brez vznemirjenja. Očitno se Roosevelt ni vznemiril, ker je njegov minister izvršil dobro delo. Pač pa je bila pozvana, da glasuje o spremembah nevtralnostnega zakona. Vse se je torej zgodilo po željah Rooseveltove, velikega krivca te vojne. Samo nekaj ni bilo v redu, namreč doznanje podrobnosti o Knoxovem razgovoru, ki so sedaj javna tajnost.

Berlin, 20. okt. s. Diplomatsko-politična korespondenca razpravlja o komunikaciji, ki ga je objavilo ameriško mornariško ministrstvo, da je bil namreč ameriški rušilec »Kearny«, ki je patroliral južnopolno od Islandije, torpediran in poškodovan. Korespondenca opozarja na podobne primere Rooseveltove vojne propagande in naglašja, da je značilno za Rooseveltovo politiko, da Američani sami torpedirajo svoje ladje v trenutku, ko se jim zdi to potrebno, da bi lahko čimbolj vplivali na svoje javno mnenje. V tem primeru je šlo za spremembo nevtralnostnega zakona. Laž in prevare se nikoli niso uredile v tak sistem, da bi se čim lažje vplivalo na politične odločitve, kakor se to sedaj dogaja pod Rooseveltovim režimom.

Berlin, 20. okt. u. Roosevelt je imel srečo. V trenutku ko se je posvetoval z

glavnimi zastopniki vojnih sil o ukrepih, ki naj bi jih bilo treba izdati zaradi japonske vladne krize, in ko je reprezentančna zbornica pričela razpravljati o spremembi nevtralnostnega zakona, je mornariško ministrstvo objavilo senzacionalno vest, da je neka podmornica 350 milj južnopolno od Islandije torpedirala neki ameriški rušilec. Vest so v Ameriki takoj odpremlili s primernim propagandnim komentarjem, v katerem so posebej naglasili, da je imela vsa stvar namen:

1. pripraviti Japonsko, da bi se pognala proti ameriški moči na morju, ker so podmorniške sile Osj sposobne angažirati ameriške pomorske vojne sile na Atlantskem oceanu tako, da bi se njihov pritisk na Japonsko znatno zmanjšal;

2. kongresu podati dokaz o »pravih« namerah in načrtih Berlina in Rima za primer, da bi se ameriške trgovinske ladje upale v morsko vojno področje.

Dejansko je nastala, kakor je ugotovil neki zastopnik Bele hiše, atmosfera, spriči katere so se lahko načrti predsednika Roosevelta v naglici izvedli. Reprezentančna zbornica je sprejela načrt zakona o oborožitvi trgovinskih ladij, ameriški tisk pa se je zagnal proti Japoncem, češ da je treba »čim prej in čim bolj radikalno likvidirati japonski problem«.

Ameriški tisk pa v tej zvezi razpravlja tudi o fantastičnih načrtih Bele hiše, ki je, kakor znano pred dnevi sprožila misel, da bi bilo treba po 50 milijard dolarjev na leto investirati za oboroževanje. Kako fantastični so ti načrti, priča okoliščina, da znašajo sedaj ameriške davčnine in takse letno skupno 15 milijard dolarjev tako, da bi se morale Zedinjene države strašno zadolžiti, če bi hotele izvesti ta program. Listi objavljajo k temu še nekaj astronomskih podatkov, po katerih bi si morale Zedinjene države organizirati letalske sile, ki bi štele 125.000 letal. Vojna mornarica bi morala razpolagati med drugim z 200 podmornicami za dolge vožnje, vojska s 50.000 tanki itd.

Rušilec „Kearny“ prispel v luko

New York, 20. okt. d. Kakor poročajo iz Washingtona, je ameriško mornariško ministrstvo v nedeljo zvečer objavilo komunikate, da je ameriški rušilec »Kearny«, ki naj bi ga bila po ameriških trditvah

Boji pred Moskvo na višku

Nemški pritisk je vedno bolj silen — Prodiranje v Doneški kotlini — Obsedno stanje v Moskvi — Bombe na Anglijo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 20. okt. Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Na južnem delu vzhodne fronte napredujejo nemške, italijanske, madžarske in slovaške divizije nezadržno proti industrijskemu ozemlju v doneški kotlini. Tudi na ostalih odsekih fronte potekajo operacije uspešno.

Letalstvo je usmerilo na vsej vzhodni fronti uspešne napade proti važnim železniškim progam in prometnim zvezam.

Na jugovzhodu, jugu in jugozapadu angleškega otoka so bile bombardirane luke in vojno važne naprave. Na morju ob kanalu Sv. Jurija so zažgala bojna letala večji sovražni trgovski parnik.

V severni Afriki so nemška bojna letala 19. oktobra in v noč: na 20. oktober z dobrim uspehom napadla luške naprave v Tobruku.

Sovražna letala niso priletela na nemško ozemlje.

Obsedno stanje

v sovjetski prestolnici

Stockholm, 20. okt. d. Kakor je bilo v noči na ponedeljek javljeno iz Moskve, je sovjetski obrambni odbor proglasil nad Moskvo in okolice obsedno stanje. To je bilo objavljeno v Moskvi s posebno proklamacijo, ki jo je podpisal Stalin v imenu sovjetsko-ruske vlade. Hkrati je bil imenovan general Žukov za poveljnika tako zване zunanje moskovske fronte. Obramba same Moskve je bila po teh informacijah poverjena komandantu moskovske garnizije generalu Artemijevu. Proglas določa najstrožje kazni za prekrške odlokov obrambnega sveta. Osebe, ki bodo zakrivila kaka nedovoljena dejanja, bodo na mestu ustreljene. Od polnoči pa do 5. zjutraj je civilnemu prebivalstvu prepovedano kretanje po ulicah.

Položaj pred Moskvo

Stockholm, 20. okt. d. Vse vesti, ki prihajajo s sovjetske meje o gigantski borbi za Moskvo, opravčujejo domnevo, da se borbe bližajo svojemu odločilnemu višku. V silovitosti nemške ofenzive ni bilo ugotovljeno nikakoli popuščanje, marveč se je nasprotno nemški pritisk še povečal in še zmerom raste. V nemške boje črte prihajajo še neprestano nova ojačenja, ki so bila sproščena po likvidaciji sovjetskih obrambnih gnezd pri Vjazmi in Brjansku. Vojaske opazovalci cenijo, da obsegajo ta nova nemška ojačenja več tucatov divizij. Da se obrambno poveljništvo Moskve zaveda skrajne nevarnosti, dokazuje tudi proglas obsednega stanja nad Moskvo in okolice. V Moskvi se z vso naglico mobilizira tudi civilno prebivalstvo. Vse, kar more nositi orožje, bo poslano na fronto.

Medtem si Timošenkov divizije prizadevajo z neprestanimi protinapadi na glade na velikanske žrtve ugotoviti svoje položaje na obrambnih črtah okrog Moskve, ki potekajo na zapadni strani mesta v obliki polkroga. Utrdbe v tem moskovskem obrambnem pasu so bile večinoma zgrajene še v najnovejšem času in po mnenju vojaških strokovnjakov niso tako močne kakor utrdbe v petrograjskem obrambnem sistemu.

Nemškim četam se je že na več točkah, zlasti vzhodno od Talinina in Možajska, posrečilo zabiti ofenzivne klinke v ta moskovski utrdbeni sistem. Vsa poročila se strinjajo v tem, da nastajajo v sovjetskem obrambnem pasu pred Moskvo zmerom novi žepi, ki jih Timošenko poizkuša z obupnimi protinapadi likvidirati, preden bi dosegli nevarno velik obseg.

V notranjosti tega zunanega moskovskega obrambnega pasu se z vso naglico gradi nekakšen notranji obrambni pas, ki pa poteka že v predmestjih Moskve in ki obstoja le iz slabših poljskih utrd. Med četami, ki so bile zadnji čas poslane v obrambo Moskve, je bilo opaznih veliko število mladih gojencev moskovske vojaške akademije, po čemer se lahko sklepa,

torpedirala neka nemška podmornica, dospel v neko ameriško luko. Komunikate ameriškega mornariškega ministra pravi, da sta na krovu dva mornarja težko ranjena in da 11 drugih mornarjev pogrešajo. Ta objava ameriškega mornariškega ministrstva je povzročila v ameriški javnosti precejšnje iznenadenje, ker v prvem, v petek objavljenem komunikatu ni bilo govora o kakih žrtvah na krovu ameriškega rušilca. Pozornost je vzbudilo tudi dejstvo, da ameriško mornariško ministrstvo v včerajšnjem komunikatu direktno obtožuje neko nemško podmornico napada, dočim v primeru napada na rušilec »Greer« ameriško mornariško ministrstvo ni direktno dolžilo nemških podmornic. Zelo značilno je tudi, da ameriško mornariško ministrstvo v svojem snodnem komunikatu prvokrat od početka vojne v Evropi uporablja frazo, da so bili »bližnji sorodniki pogrešenih mornarjev in ranjenec obveščeni«. Ameriška mornariška oblast pa v svojem poročilu ne omenja, v katero luko je poškodovan »Kearny« prispel, niti ne, kakšnega značaja so njegove poškodbe, ki jih je dobil pri napadu v petek. Na splošno se sodi, da poškodbe ne morejo biti posebno hude, saj je rušilec uspešno brez pomoči doseel luko. Niti toliko ni znano, ali je ta luka v Ameriki ali pa na Islandiji.

da Timošenko ne razpolaga več niti z zadostnim častniškim štabom.

Drugo glavno prizorišče vojnih operacij je trenutno pred važnim industrijskim mestom Rostovom ob Donu. Nemške čete so prodrele že v neposredno bližino mesta in je bilo prebivalstvo, slično kakor v Moskvi pozvano k obupni obrambi. Pred Rostovom se vrše ogorčene borbe in prehajajo posamezne vasi pred mestom večkrat iz rok v roke. Tudi na tem mestu poizkušajo Budonijevi oddelki z močnimi protinapadi zadržati nemško prodiranje.

Madžarska odlikovanja za nemške oficirje

Budimpešta, 20. okt. d. Kakor je bilo v nedeljo sporočeno z madžarskega uradnega mesta je doslej že 26 nemških častnikov prejelo madžarska vojna odlikovanja. Najvišje madžarsko odlikovanje, veliki križ madžarskega reda za zasluge na vojaški lenti z meči, sta prejela maršal Rundstedt in infanterijski general Hein-

rich v. Stülpnagel. Omenjeno madžarsko uradno poročilo navaja nato imena 26 madžarskih častnikov in vojakov, ki so bili odlikovani z nemškim redom Železnega križa I., odnosno II. reda. Med njimi je tudi načelnik generalnega štaba madžarskega honveda maršal Szombathelyi.

Vedno večje ladijske težkoče

Lizbona, 20. okt. s. Vesti, ki prihajajo iz Angole pravijo, da so se v lukah te kolonije nabrale ogromne količine raznega blaga, ki je namenjen v Anglijo, ki ga pa spričo težav v prevozu ne morejo prepeljati na Anglesko. Podobno sliko nudijo tudi luke drugih angleških kolonij. Tako se je pretekli mesec nabralo v luki Luando nič manj kot 35.000 ton živeža, ki ni bil prepeljan, kamor je bil namenjen. K temu se je pridružil še ves pridelek kave in bombaža, ki je tudi ostal v kolonijah.

L'Ecc. l'Alto Commissario in visita nella Bela Krajina — Ekse. Visoki Komisar na obisku v Beli krajini
(Vedi articolo sulla seconda pagina. — Glej poročilo na 2. strani.)

L'accoglienza a Metilka con la rituale offerta di pane e di sale — Sprejem v Metilki z obredno ponudbo kruha in soli

L'Ecc. Emilio Grazioli fra le scolaresche a Gradac. — Ekse. Emilio Grazioli med šolsko mladino v Gradcu

Japonska vlada na delu

Prva seja nove vlade — Poglabitev vezi z zavezniki in izpolnitev priprav za narodno obrambo

Tokio, 20. okt. d. Nova japonska vlada generala Toja je imela včeraj svojo prvo sejo. Po končanem zasedanju je bil za fiskal objavljen kratak komunikat o programu novega kabineta, ki navaja, da bodo poglavitne smernice v zunanji politiki nove vlade: utrditi prijateljske vezi z zavezniškimi silami, v notranji politiki pa izpolniti priprave za narodno obrambo.

Tokio, 20. okt. s. Vsi japonski listi obširno pišejo o novi vladi pod vodstvom generala Toja, ter izražajo pri tem nado, da bo ta vlada izvršila popolno zedinjenje japonskega naroda v tem izredno težkem trenutku. List »Ašahi« poudarja, da se je sprememba izvršila v trenutku, ko je mednarodni položaj izredno napet. Zato je razumljivo, ako vsi z napetostjo pričakujejo, kakšna bo politika nove japonske vlade. Že sedaj je izgov dvoma, da bo nova vlada postopala strogo v skladu s pogledi vojaškega poveljstva. Drugi listi izražajo zadovoljstvo naroda zaradi posrečene izbire novega predsednika vlade in so polni zupanja glede nove politike.

Sanghaj, 20. okt. d. Kakor poročajo iz Nankinga se je kitajska vlada pod predsedstvom Vančingveja sestala p posebni seji, na kateri je proučila novi položaj, ki je nastal s preobnavljanjem japonske vlade. Vlada je poslala brzoglavne čestitke novemu predsedniku japonske vlade generalu Toju.

Posveti v Avstraliji

Sanghaj, 20. okt. d. Kakor je bilo včeraj javljeno iz Melbournea v Avstraliji, je vrhovni poveljnik britanskih sil na Daljnem vzhodu sir Robert Brooke Popham po inspekciji avstralskih municijskih tovarn z letalom na naglo odstopoval v Canberro, kjer je imel razgovore z avstralskim ministrskim predsednikom Curtinom. Verjetno bo britanski vrhovni poveljnik prisostvoval tudi seji avstralskega vojnega kabineta, na kateri se bo proučeval novi položaj na Daljnem vzhodu, kakor se je izoblikoval po izpremenbah v japonski vladi.

Skrbi v Sanghaju

Sanghaj, 20. okt. d. Poziv ameriškega mornariškega ministrstva, naj se vse ameriške ladje s Tihega oceana zatečejo v luke prijateljskih držav, je vzbudil v Sanghaju dokajšnje vznemirjenje. Dasi so v nekaterih krogih mnenja, da utegne ta ameriški odlok zmanjšati nevarnost incidentov na Tihem oceanu in s tem zmanjšati splošno napetost, vendar bo Sanghaj od tega ukrepa zelo hudo prizadet. Treba je pričakovati, da v Sanghaju namenjene ameriške ladje vobče ne bodo dospеле. Zaradi tega Sanghaj ne bo mogel o pravem času preskrbeti s potrebnimi živežem in drugim blagom, katerega v mestu že občutno primanjkuje.

Dva svečana dneva v Beli Krajini

Visoki Komisar, Eksc. Emilio Grazioli, je v soboto in nedeljo že tretjič obiskal ta najbolj zapadni del Ljubljanske pokrajine, se pomudil tudi v najmanjših krajih in bil od prebivalstva povsod svečano pozdravljen

Visoki Komisar Eks. Emilio Grazioli na povratku s svojega službenega obiska v Zagrebu ni hotel zamuditi prilike, da ponovno obišče Belo Krajino. Ta najzadnejši del naše pokrajine mu je v kratkem času njegovega bivanja mel nani očito še posebno prirasel k srcu, morda zato, ker je med vsemi slovenskimi predeli eden najbolj revnih in zato najbolj potreben njegove očetovske skrbi.

Sobota in nedelja sta bila dva dneva, ki bosta z zlatimi črkami zapisana v kroniki belokrajskih naselij. Visoki Komisar ne dela razlike med velikimi in malimi kraji. To je poudarjal v svojih izjavah in to je dokazoval tudi s svojimi dejanji. Stopil je v stik z ljudstvom samim, se zanimal za njegove želje in težave ter jim, kjer je šlo za stvari, ki se dajo takoj rešiti, rešil na licu mesta. Stvari pa, ki so večje značaja, bodo šle po njegovi izjavi po najhitrejši službeni poti, kajti jasno je, da se večji problemi, ki se niso rešili v desetletjih, ne dajo opraviti čez noč. Tu je bilo treba pomagati revni ženi, ki ji je koča zgorela in je ostala brez vsega, olajšati položaj ubogega poljedelskega delavca s kopico otrok, tam poskrbeti, da bodo prebivalci majhnega kraja lahko izpolnili svojo željo, da si očistijo občinski vodnjak, uredijo občinsko hišo, popravijo domačo kapelo ali most ali klopi v domači šoli, za kar vse jim je bilo premalo denarja na razpolago — to se je uresničilo po naklonjenosti Eksc. Visokega Komisarja z obdobjem vredno naglico. Druge je treba doživeti volovod, ki bo napajal cele predele izsušene, že stotletja po vodi koprneče krajine, urediti moderne cestne zveze, uvesti elektrifikacijo, graditi nove šole itd. — to je vzel Visoki Komisar na znanje in je obljubil najhitrejšo od pomoč.

Svečan pozdrav ob prihodu v Metliko

Sobotni dan je bil določen prav za prav v prvi vrsti za obiske obmejnimi vojaškimi in miličnimi oddelki na teh najzadnejših postojankah Ljubljanske pokrajine in Italije. Bil je delovni dan, marsikateri opravke je še na polju in doma. Vendar si ljudstvo ni dalo vzeti, da bi visokega obiskovalca ne pričakalo povsod s polnoštevno navzočnostjo, vihrajočimi zastavami, okrašenimi slavoloki in navdušenim vzklikanjem.

Točno ob 10.40 se je Eksc. Visoki Komisar s svojo gospo in spremstvom pripeljal v Metliko, kjer so ga na griču Vejarju s krasnim razgledom na vso okolico pričakovali Eksc. Romero, poveljnik Soške divizije, s svojim adjutantom majorjem Gutierrezom in orodničarjem oficijem stotnikom Panijem, vicekomandant Pomožnih centrov Stranke Gatti, okrajni komisar dr. inž. Casanega, metliški župan Malešič in mnogostevalna skupina drugih predstavnikov. Na griču, pod visokim zastavnim drogom s podstavkom v obliki liktorskega snopa, ga je pozdravil s počastitvijo z orožjem bataljon »mladih ovrtnic«, medtem ko sta mu ljudstvo in šolska mladina prirejala ovacije.

Blagoslovitev zastavnega droga

Eksc. Grazioli je stopil na okrašeno tribuno ob vzhodni zastavni drog, od koder je videl naravnost pred seboj skupino lesenjač, ki so jih zgradili v rekordnem času 20 dni in ki bodo rabile v zimskem času za nastanitev omenjenega bataljona. Bataljonski poveljnik, major Bruni, je nato spregovoril »modrim ovrtnicam« in jih opozoril, kakšno čast jim je izkazala domovina s tem, da jim je izročila v varstvo ta skrajni predel svojih meja, Visokemu Komisarju pa se je zahvalil, da je blagovolil kot najvišji predstavnik fašistične oblasti v pokrajini prisostvovati blagoslovljivi zastavni drog.

Spregovoril je nato Eksc. general Romero s spodbujajočim nagovorom vojakom, ki morajo biti posebno sedaj pripravljeni izvršiti vso svojo dolžnost do Domovine, Kraja in Cesarja ter Duceja.

Eksc. Visoki Komisar je v svojem nagovoru sporočil vojakom majorja Brunija pozdrav kot predstavnik Vlade in hierarhja fašizma. Poudaril je, da fašistična Domovina ve, da se lahko zanese nanje v času, ko so italijanski vojniki prispevali velik delež k zmaganju Osi nad onim komunizmom, ki ga je Duce pobijal že od 1919. leta in ki se sedaj ruši pod udarci zavezniških vojsk.

Izvršil se je nato obred dviganja zastave ob zvokih trombe in vojaški počastitvi, metliški prost g. Klemencič je blagoslovil drog, Eksc. Grazioli pa si je nato ogledal lične lesene hišice, ki nosijo imena padlih vojakov. Ko se je pomudil še malo med vzkljkajočim ljudstvom, se je odpravil v spremstvu kolone avtomobilov z drugimi oddelki in osebnostmi proti Radovici.

V Radovici in Ostrižu

V tem malem kraju so ga pod zelenim slavolokom, kjer se je zbralo ljudstvo, gasilci in šolska mladina, pozdravili župan metliške okoliške občine g. Nemanič, župnik g. Jerman in šolska upraviteljica ga. Čurda. Eksc. Grazioli se je zahvalil za priščne pozdrave ter dejal, da je njegova navzočnost dokaz, kako se Vlada zanima ne samo za velike, temveč tudi male kraje. Pozval je ljudstvo, naj mirno nadaljuje svoje delo, kajti malostilni elementi, ki skušajo sežati nemir, bodo uničeni prej, nego si mislijo. Ob vzkljkah in ovacijah ljudstva je kolona zapustila kraj, da obišče skrajno točko na meji s Hrvaško, Ostriž. Tu si je Visoki Komisar ogledal vojašnice obmejnega oddelka in finančnih stražnikov, v improviziranem govoru pa ga je pozdravil posestnik in gostinčar g. Badovinec in se mu zahvalil za vse dobroto, ki jih je izkazal tem krajem. V svojem odgovoru je Eksc. Grazioli navedel, da bo ljudstvo, če bo lojalno, lahko samo videlo, kaj more Država zanj storiti. »Koliko banov je bilo v dvajsetih letih že tu?« je vprašal g. Badovince, ki je odgovoril »Noben!«

Vas za vasjo

Visoki Komisar se je odpravil nato proti Draščam, ki so ga sprejele tudi vse okra-

šene. Po pozdravu, ki mu ga je izrekel župan, je Eksc. Grazioli v svojem nagovoru dejal, da fašistična Italija ne zahteva od prebivalstva nič drugega nego lojalnost v zameno za vse, kar bo zanj storila. V medsebojnem sodelovanju bosta ljudstvu zagotovljena delo in mirna bodočnost. Visoki obiskovalec si je ogledal nato šolo, kjer je odločil, da mora biti polno zasledena z učiteljskimi močmi, obiskal je cerkev in pred odhodom še oddelke »modrih ovrtnic«. Enako toplega sprejema je bil deležen v krajih Krmačini, Rakovcu in Božakovu, kjer se je živo zanimal za krajevne zadeve, o čili pomoč podre potrebnim ter zagotovil izvršitev raznih javnih del.

Po odmoru v Metliki ob 14. do 16. se je nadaljeval obisk z Gribljami, kjer so Ekscelencio in njegovo spremstvo sprejeli z mnogimi zastavami, narodnimi nošami, strunno postrojenimi gasilci in šolsko mladino z zastavicami v rokah. Deklice so Visokemu komisarju z lepimi besedami izročile šopek, nakar so ubrano zapele »Venček na glavi«, župan pa je z navdušenimi besedami pozdravil odličnega obiskovalca.

V pokrajinski trsnici

Po obisku krajevne oddelke fašistične milice se je Visoki Komisar srečal vzkljkajočim ljudstvom odpravil v stari grad Pobrežje, kjer je nastanjen drug obmejni oddelke. Tu se je zanimal za vsakega miličnika posebej, od kod je doma in kako se počuti, v eni izmed grajskih sob pa je položil cvetlice pred lep spomenik, ki so ga miličniki sami postavili tovarišem, ki so padli v izpolnjevanju svojih dolžnosti.

Zadnja postaja uspešnega dneva je bila pokrajinska trsnica in drevesnica v Vinomeru, kjer je upravitelj pozdravil Eksc. Visokega Komisarja in mu dal podrobne podatke o delovanju te ustanove, o njenih proizvodih in rejah, kar je vse živo zanimalo Eksc. Grazioli, ki se je pomudil v prijetnem razgovoru tudi z delavci. Po ogledu hlevov in majhne razstave pridelkov pokrajinske trsnice in drevesnice se je prisrčno poslovil in se ob 19. vrnil v Metliko.

Iz Metlike do Gradca

Naslednji dan, v nedeljo, je bil zopet dan množestvenih obiskov. Glavna postaja dopolnjenega posveta je bila Gradac, kjer naj bi se izvršila svečana inavguracija novega trga, toda že malih, vmesnih kmečkih krajih Primostku in Grmu ljudje niso hoteli opustiti prilike, da na čim bolj svečan način pozdravijo najvišjega predstavnika oblasti v pokrajini ter mu zaupajo svoje želje. Zvest svojemu načelu, da je najmanjši kraj enako vreden pozornosti kakor največji, je Eksc. Visoki Komisar sprejel te želje, na znanje ter jih, kolikor je bilo to mogoče, tudi na licu mesta izpolnil. Ni čudno da so ga ob odhodu spremljali izrazi hvalečnosti in vdanosti.

Pozdrav na gradaškem trgu

Posebno krasen pa je bil sprejem v Gradcu, kjer so bili na novem mičnem trgu, okrog okrašene tribune in pod visokim zastavnim drogom postrojeni vojaški oddelki in gasilci z godbami, celokupni občinski svet, šolska mladina z zastavicami in množica ljudstva, ki je visoki obisk sprejela z vihranim vzklikanjem. V imenu občine je pozdravil Eksc. Visokega Komisarja, potem ko je temu majhna dedlika z lepim nagovorom izročila šopek, g. Peter Pezdirc ter mu zagotovil, da bo hočejo občani Gradca vestno izpolnjevati odredbe oblasti, v svesti si, da bodo tako deležni vse pomoči. Župnik g. Andrej Ilc je izrazil Ekscelenci hvalečnost svojih župljanov za njegovo prizadevanje, ki zagotavlja ljudstvu mirno versko življenje enako, kakor mu zagotavlja lastno kulturo in narodno življenje. Gradaščak g. Andrej Šutej je pa v svojem nagovoru isto tako zagotovil Eksc. Visokemu komisarju vdanost našega ljudstva.

Posvetitev novega trga v Gradcu

Nato se je izvršila inavguracija novega trga ter obred dviganja zastave. Eksc. Grazioli je po teh svečanih aktih imel govor, v katerem se je zahvalil najprej za izraz vdanosti, nato je poudaril, da je fašistična Italija prišla v te kraje s spoštovanjem za skupno vero, njihov jezik, šege in navade, zavzemajoč se za njihove gospodarske potrebe, za njihovo mirno življenje in delo. Zato ne zahteva od ljudstva ničesar drugega nego lojalnost, a tistim, ki bi hoteli sežati nemir v imenu komunistične zastave, ki ni bila nikdar njihova zastava, tistim bo velika Italija ustavila vsako delo. Delovno ljudstvo sme imeti zaupanje v svojo bodočnost, ki bo lepa, kajti fašistični režim hoče temu ljudstvu dokazati z dejanji, kaj hoče storiti zanj.

Z vzkljkam so ljudje sprejeli besede Eksc. Visokega Komisarja, nakar je sledila položitev in posvetitev temeljnega kamna za kapelo, ki bo stala na novem trgu. Vzidavo temeljnega kamna je izvršil Eksc. Visoki Komisar sam. Obiskal je nato prenovljeni občinski dom, zanimal se je med kmetijskimi ljudmi, kako so kaj zadovoljni z letošnjim pridelkom, med šolsko mladino pa, ki ga je obkolila, ali rada bodi v šolo in ali ima možnost, da prebije počitnice v poletnih kolonijah.

V Adlešičih

Med velikimi ovacijami in igranjem godbe je Visoki Komisar zapustil Gradac, da se odpravi proti Adleščem, Preden je prišel tja, se je ustavil v Podzemlju, kjer se je udeležil v cerkvi kratkega blagoslovitvenega obreda, ki ga je izvršil župnik g. Ilc. Tudi tu ga je sprejelo ljudstvo in šolska mladina z vzkljkam, majhna dedlika ga je pozdravila z deklaracijo in šopkom. Na nadaljnji poti se je kratko ustavil v Krasincu in Fučkovcih, kjer je bil povsod deležen prisrčnih sprejemov.

V Adleščih so ga pričakale skupine v narodnih nošah, gasilci v krojih in množica ljudstva. Ponudili so mu po starodavnem običaju kruha in soli, tri deklice v narodnih nošah so mu izrekle pozdrav v verzih, župan g. Cvetkovič pa mu je v svojem na-

govoru izrazil srečo ljudstva, da je to ozemlje dobilo takšnega upravitelja, kakršen je Eksc. Grazioli ki se zanima za vse naše težnje in potrebe in bo gotovo upošteval tudi potrebe Adleščanov. Župnik g. Štrus je Ekscelenci v svojem nagovoru izjavil, da Adleščani obojajo vsak zločin proti oblasti in da hočejo zvesto izpolnjevati njene odredbe.

Eksc. Visoki Komisar je odgovoril na te nagovore in pozdrave, potem ko je na okrašenih tribuni prisostvoval svečanemu obredu dviganja zastave, z besedami, da je hotel obiskati Adlešiče baš zato, ker je zadnja občina naše pokrajine in najbolj oddaljena. Skrbel bo zanj kakor za vse druge. Upošteval bo njene želje, kajti to so želje delovnega ljudstva in oblasti so najbližji tisti, ki so delovni in revni. Govor je končal z vzkljki Kraju in Cesarju ter Duceju. Vzklikom se je odzvalo vse zbrano ljudstvo.

Obiskal je nato cerkev in pokopališče, kjer je položil na grob staršev ljubljanskega župana dr. Adlešiča šopek cvetlic. Ko se je vrnil po kratki pobožnosti iz cerkve, so mu domači fantje in dekleta v narodnih nošah zaplesali narodna plesa »Lepa Anka« ter »Hruške, jabuke«, ki sta mu izredno ugajala. Z visokim darom je omogočil nato, da se bo občinska hiša obnovila, nakar se je poslovil od ganjenih in navdušenih Adleščanov.

Svečanost v Metliki

Na poti nazaj v Metliko se je ustavil za kratek čas v gradu graščaka Antona Šuteja, ob 13. se je pripeljal v mesto, ki je bilo do zadnje hiše v zastavih in kjer ga je na Liktorskem trgu pričakovala ogromna množica ljudi. Tudi tu so njemu in njegovi gospe narodne noše po starem običaju ponudile kruha, soli in vina, na častni tribuni pa ga je pozdravil župan g. Malešič. Po svečani ceremoniji dviganja zastave je izrekel prečt Klemenčič Eksc. Visokemu Komisarju v imenu faranov vdanost oblasti, ki z modrimi zakoni zagotavlja ljudstvu nemoteno kulturno in versko izživanje.

Major Bruni, poveljnik metliške garnizije je zagotovil Visokemu Komisarju, da je metliško prebivalstvo v resnici podredilo z vso vdanostjo novemu režimu, o katerem je spoznal, da je režim reda in lojalnega izpolnjevanja obljub. V znak tega so njegovi vojniki postavili na sredini trga zastavni drog, ki ga izroča županu v varstvo.

Eksc. Visoki Komisar je v kratkem govoru poudaril, da je prišel z veseljem v starodavno metliško mesto, ki je pripravilo ta drog s simbolom zastave Imperija in simbolom kulture Rima in sveta. Prepričan je o lojalnosti Metličanov ter se jim zahvaljuje za navdušeni sprejem, dvigajoč svojo misel h Kraju in Cesarju, Duceju in Italiji. Vsa množica se je priključila njegovim vzklikom. Za zaključek svečanosti je znana metliška skupina zaplesala visokemu gostu oba plesa »Metliško kolo« in »Rešetca«.

V Suhorju

Po kratkem odmoru se je Eksc. Grazioli s svojim spremstvom odpravil, da obišče zadnje kraje, ki so bili na programu. V Lovkicah so mu priredili prisrčen sprejem in ga prosiili za ustanovitve dvorazredne šole, ki se zanjo bori že 36 let. Eksc. Visoki Komisar je obljubil, da si bo dal prošnjo takoj predložiti. Veličastno ga je sprejel Suhor, kraj v krasnem položaju, ki se pa ne more prav razviti, ker mu primanjkuje vode. Ko je deklica s šopkom in verzi izrekla odličnemu gostu pozdrav in so mu šolarke zares lepo zapele dve pesmici, sta ga pozdravila župan g. Nemanic in župnik g. Rastresen. Visoki Komisar je v svojem odgovoru obljubil, da bo dobrohotno proučil iznešene prošnje, zlasti one glede vodovoda in elektrifikacije. Ko je še obiskal šolo, kjer se je vpisal v šolsko knjigo, in cerkev, kjer je prisostvoval kratki pobožnosti, je Eksc. Visoki Komisar med gromovitimi pozdravi prebivalstva zapustil Suhor.

Zaključek v Radatovičih

Nadaljnja pot je šla s kratkimi postanki skozi Bušnjak vas, Brezovico in Pilatovec, same revne gorjanske kraje, ki so pa storili vse, kar jim je bilo mogoče, da bi visokega gosta sprejeli čim bolj svečano in so bili deležni iste njegove pozornosti kakor ostali kraji, proti zadnji postaji, visokim Radatovičem, kjer živi pomorno in temperamentno ljudstvo. Ob vzhodu v vas sta fant in dekle v narodni noši pričakala visokega obiskovalca, da mu ponudita kruha in soli, punčka ga je pozdravila s šopkom cvetlic v hrvaščini, mladi župan Rajatovič pa mu je izrekel prisrčno zahvalo za njegov prvi prihod v ta kraj. Župnik g. Kraljačić je nato zagotovil, da ostane ta dan trajno zapisan v analih radatoviških župnije.

Eksc. Visoki Komisar je odgovoril, da je rad prišel v ta kraj, ki je postal dokonačno del Italije. Duce mu je dal nalog, naj obišče vse kraje samo zavoljo potrebe, ki jih ti kraji imajo, pa naj bodo še tako daleč in ceste še tako slabe. Ljudstvo naj zaupa v Italijo, ki ga bo ščitila, da bo moglo mirno delati za svojo bodočnost in bodočnost svojih otrok. Lahko ji zaupa, kajti na čelu ji je Duce, ki sam izvira iz delovnega ljudstva in ve, kaj je delo. Tisti, ki sejejo nemir, pa bodo zadeti od sekire fašistične pravice. Ljudstvo je sprejelo besede Visokega Komisarja z odobravanjem in ga je navdušeno pozdravljalo, ko se je po obisku v zanimivih cerkvi ter v občinski hiši ločil od tega kraja.

Velika naloga, ki si jo je zadal Eksc. Emilio Grazioli s tem obiskom belokrajskih krajev, je bila s tem končana, proti 17. se je vrnil v Metliko, kjer ga je že čakal vlak, da ga odpelje v njegovo belo prestolnico.

Nova bolgarska železnica

Sofija, 20. okt. a. Minister za javna dela Vasilov, je včeraj izročil prometu novo železniško zvezo, ki spaja severno in južno Bolgarijo.

I registri e le schede per la subaffitanza

Con ordinanza n. 115 del 27 settembre u. s. dell'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana, pubblicata sul Bollettino ufficiale n. 80 del 4 corr., è stata disciplinata la subaffitanza delle camere e appartamenti ammobiliati in questa Provincia.

Tale ordinanza fa obbligo, fra l'altro, a chi intende esercitare tale industria di munirsi della licenza del Questore, per la città di Lubiana, e del capitano distrettuale, per gli altri comuni della provincia; di tenere uno speciale registro delle persone alloggiate, e di notificare rispettivamente alla Questura o al Capitano distrettuale.

I registri e le schede di notifica, compilate secondo prescrizioni, nonché i moduli per le domande, si trovano in vendita in Lubiana presso la casa Editrice Libreria popolare in via Pred škojfo n. 5.

Avvertenza

Il 6 agosto u. s. nel tratto di linea tra la stazione ferroviaria di S. Vito e Medno, una donna è stata travolta da un treno in corsa ed è rimasta uccisa. Sul cadavere non è stato trovato alcun documento di riconoscimento.

Chiunque può dare indicazioni sull'identità di detta donna, è invitato a presentarsi alla R. Questura di Lubiana, stanza N. 15, 170 Po.

Connotati della defunta: Età 25 anni circa, altezza m. 1.50, corporatura snella, capelli neri, ricci, molto folti, dentatura guasta con due capsule d'oro nella ma-

Nadzornica Nac. Faš. Stranke v Ljubljani

Ljubljana, 20. oktobra

Pretekle dni je izvršila nadzornost pri ženskem Fašiju v Ljubljani nadzornica Nacionalne fašistične Stranke za delavke in gospodinje tov. Licla Abruzzese.

Najprej je šla pozdravit Eksc. Visokega Komisarja, nakar je začela s svojimi uradnimi obiski, zanimajoč se zlasti za izvršeno delo pri odsekih delavk in gospodinj, v katerih so zbrane predvsem ženske iz ljudstva. — V spremstvu župnice ženskega Fašija ter vodilnih osebnosti je nato izvršila skrbne preglede v tovarnah, šolah in mestnih ustanovah, koder se je povsod prisrčno razgovarjala z delavkami in se zanimala za njih družinsko stanje ter za vse, kar se stori za njih blagostanje v tovarnah. Tako je obiskala Tobačno tovar-

scella inferiore. Portava scarpe di camoscio nero ed un fazzoletto con le iniziali D. I.

Seznami in prijavne listine za podnajame

Z naredbo št. 115 dne 27. septembra t. l. Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino, objavljeno v »Službenem listu« št. 80 z dne 4. t. m., je bilo urejeno oddajanje v podnajam sob in opremljenih stanovanj v tej pokrajini.

Ta naredba med drugim zahteva od onega, ki hoče izvrševati to pravico, da si preskrbi posebno dovoljenje Kvestorja za mesto Ljubljano, odnosno okrožnega glavarstva za ostale občine pokrajine; nadalje da vodi poseben seznam oseb, sprejetih v podnajem, in da jih prijavlja Kvesturi, odnosno okrožnemu glavarstvu.

Ti seznam in prijavne listine, oboji izpolnjeni v skladu s predpisi, ter vzorci prošnje so naprodaj v Ljubljani pri Ljudski knjigarni, Pred škojfo 5.

Opozorilo

Dne 6. avgusta t. l. je vlak med postajama St. Vid in Medno povozil neko žensko, ki je bila na mestu mrtva. Pri njej niso našli nobenega osebnega dokumenta.

Kdorkoli lahko da podatke o istovetnosti te ženske, je naprošen, da se zgleda na Kr. Kvesturi v Ljubljani, soba 15, II. nad.

Opis pokojne: starost okoli 25 let, visokost 1.50 m, vitka postava, črni, kodrasti zeli gosti lasje, zobovje pokvarjeno, z dvema zlatima vložkoma v zgornjem zobovju. Nosila je čevlje iz črnega semlja ter žepno ruto z začetnicama D. I.

Gospodarstvo

Gospodarske vesti

— Ustavljaj prevoz krompirja. V zvezi z razglasom Prehranjevalnega zavoda Visokega komisarata glede prijave in izročitve krompirja, smo že v nedeljski številki omenili, da je od 14. t. m. prepovedan prevoz krompirja tudi izpod 50 kg. K temu pripominjamo, da je ustavljeno vsako izdajanje dovolilnic, ki jih je doslej izdal Prevod.

— Zamrznjena vplačila za uvoz blaga iz Nemčije. Na podlagi poziva Visokega komisarata vabi Zveza trgovskih združenj v Ljubljani vse tvrdke, ki so plačale med 10. in 31. marcem tega leta po naših denarnih zavodih denarne zneske za uvoz blaga iz Nemčije, da sporoče Zvezi trgovskih združenj višino zneska nakazila, denarni zavod, pri katerem so bili zneski plačani in nemško tvrdko, za katero so bili plačani. Ta nakazila so bila zaradi vojne zastavljena pri bivši Narodni banki v Beogradu. Skupna vsota vplačil v tem času je bila precej visoka zaradi ugodnega tečaja marke (14.80 din).

— Nemško-hrvaška trgovinska pogajanja. Preteklo soboto so se v Zagrebu pričela med Nemčijo in Hrvaško pogajanja zaradi sklenitve redne trgovinske pogodbe, in sicer za eno leto, t. j. do konca leta 1942. Nemško delegacijo vodi ministriški svet dr. Bergemann, na čelu hrvaške delegacije pa je ravnatelj za zunanjo trgovino dr. Kabas.

— Oskrba Hrvatske z žitom. Iz Zagreba poročajo, da se je po gospodarski priključitvi Vzhodnega Srema (Zemumom) znatno poboljšal položaj Hrvatske v pogledu oskrbe s pšenico in koruzo. Vzhodni Srem, ki je bil že prej pod hrvaško upravo in je sedaj tudi gospodarsko priključen Hrvatski s premaknitvijo carinske meje na Dunav in Savo, ima znatne preseške živil zlasti pšenice in koruze, pa tudi preseške v svinjereji. Prav zaradi tega si je Hrvatska vlada prizadevala, da čim prej doseže gospodarsko priključitev tega področja, ki bo sicer nadalje oskrbovalo Beograd z živil, razen z žitom in živino. S prestativitvijo meje na državno mejo ob Savi in Dunavu bo tudi lažje preprečiti tiho-tapstvo. — Hrvatska vlada je izdala razne ukrepe za boljše kontrolo prometa z živil. Državno ravnateljstvo za prehrano je odredilo, da smejo železnice in ostala prevozna podjetja premetati za prevoz fižol, lečo, zelje, krompir, jajca, maslo, sir in prekajeno meso samo na podlagi prevoznih dovoljenj, ki jih izdaja to ravnateljstvo. — Na Hrvatskem je določena maksimalna odkupna cena za krompir na 160 kun za 100 kg pri prozvajalcu, veletrovcu pa smejo krompir prodajati po največ 180 kun franco nakladalna postaja.

— Gradnja železnice na Hrvatskem. Iz Zagreba poročajo, da je za železniška gradbena dela določen zaenkrat kredit 300 milijonov kun, in sicer tako za gradnjo novih železnic, kakor tudi za rekonstrukcijo obstoječih prog. Od tega kredita odpade 76 milijonov kun na gradnjo drugega tira na progi od Zagreba proti Zidanemu mostu, in sicer do meje ob Sotli. Zemeljska dela so že v teku, naročene pa so tudi potrebne konstrukcije za mostove in propuste. Celotna dolžina proge, ki odpade na Hrvatsko, znaša 30 km. Nadalje so določeni krediti za gradnjo unske proge Bihac-Knin, za gradnjo nove proge Banjaluka-Doboj-Tuzla, za koransko progo. Karlovac-Bihac ter za progo Metković-Plöce. Poseben kredit 100 milijonov kun je določen za popravilo in zopetno vzpostavitev porušeni železniških mostov. Vsega je bilo na Hrvatskem porušeni 23 železniških mostov. Prihodnji mesec bo popravljen železniški most preko Save pri Brčkem in preko Drave pri Gyekenuesu. Gradnjo se tudi opirajo na novi most preko Drave pri Varaždinu. Za popravilo že-

lezniškega mostu pri Brčkem je določen kredit 10 milijonov kun.

— Bolgarija ukinila premije za svobodno devize. V zadnjih mesecih je Nemčija dosegla, da je bil docela odstranjen disažijo nemške marke v državah Vzhodne Evrope in da je vzpostavljeno paritetno razmerje tudi z ostalimi devizami. Povišan je bil tečaj nemške marke v Srbiji, Hrvatski, Grčiji in Rumuniji. Madžarska je zaradi vzpostavitve paritete med marko in drugimi devizami nedavno znižala premije za dolarje in ostale devize od 47 na 21%. Sedaj poročajo iz Sofije, da je tudi Bolgarija prilagodila devizne tečaje pariteti nemške marke, in sicer z ukinjenjem posebnih premij (25 do 33%), ki so bile doslej priznane v trgovini s svobodnimi devizami. Premije sedaj niso več potrebne, ker ni potrebe pospeševati izvoz v tako zvane devizne države s priznanjem višjega deviznega tečaja za dotične devize.

— Vprašanje obnove osebne lastnine v Galiciji. Kakor je znano, je bila prejšnji mesec Galicija, ki obsega vojvodstva Lvov, Tarnopol in Stanislavov, priključena k Poljski generalni guberniji. Takoj po priključitvi so bile na področju Galicije izvršene nekatere važne gospodarske reforme. V ospredju zanimanja pa je vprašanje obnove osebne lastnine. Pod sovjetsko vladjo je bila osebna lastnina pri nepremičninah v Galiciji objavljena in se sedaj prebivalstvo zelo prizadeva, da bi prišlo zopet v posest nepremičnin, ki so jim bile odvzete pod sovjetsko oblastjo. V tej zvezi poročajo sedaj nemški listi, da obnove osebne lastnine ne bo mogoče takoj izvršiti, ker je treba šele ugotoviti prave lastnike, kar pa je težka naloga. Tudi gospodarsko življenje ne sme priti zaradi tega v zastoj. Zaenkrat je vse državno premoženje, kamor spadajo tudi razlašene nepremičnine, prevzela vlada generalne gubernije, ki sicer sprejema predloge za povrnitev razlašene imovine, ki pa teh predlogov zaenkrat še ne obravnava, ker morajo biti za rešitev tega vprašanja izvršene še številne priprave. Poljski generalni guverner je zaenkrat odredil, da ostanjejo posestna in izkoriščevalna razmerja zaenkrat nespremenjena. Vsi oni, ki so doslej upravljali kmetijska posestva in druge obrate, so dolžni te obrate nadalje voditi.

— Spremembe pri hrvaški petrolejski družbi Shell. Iz Zagreba poročajo, da je ukinjena komisarčina uprava pri hrvaški družbi Shell, ki predeluje mineralna olja. Dosedanji upravni svet je odstopil in so bili na obnem zboru izvoljeni E. von Klass za predsednika, I. Mosinsky, za podpredsednika, v odbor pa dr. Matthias in dr. Pilverič. Za ravnatelja je bil postavljen dr. Rudhard Duisberg.

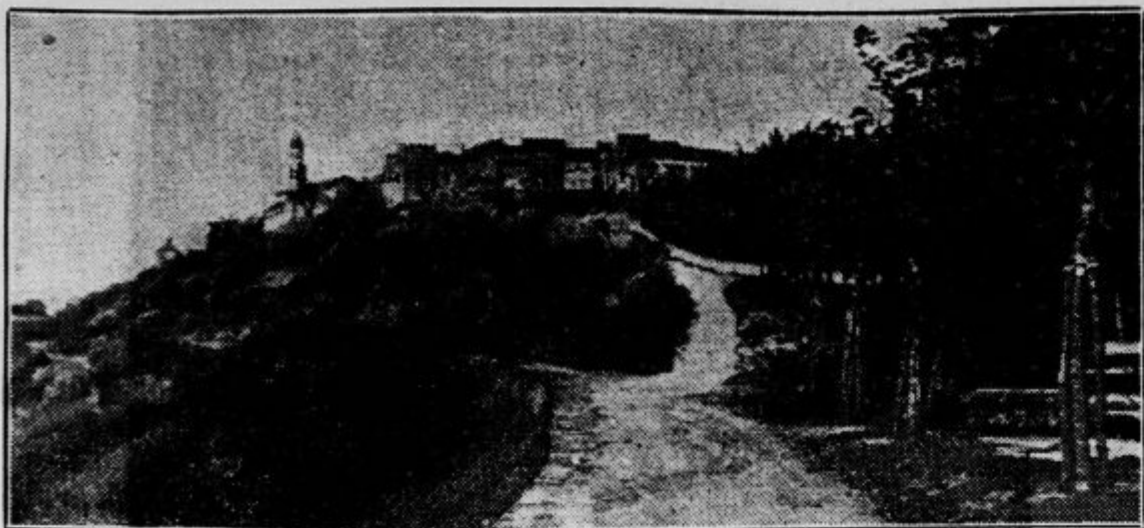
— Siemensovo podjetje v Srbiji. Siemensova podružnica v Beogradu se je spreminila v delniško družbo z glavnico 3 milijonov din in se odslej imenuje Siemens, srbska električna d. d.

— Pridobivanje pogonskega olja iz škrljevega na Švedskem. V Švedski bodo pri Kvarntorpu v kratkem dogradili veliko tvornico za pridobivanje pogonskega goriva iz bituminoznega škrljevega z letno kapaciteto 30.000 ton olja. V bližini tvornice je veliko ležišče tega škrljevega, ki se ceni na 420 milijonov ton. S predelavo tega škrljevega bodo lahko pridobili 24 milijonov ton olja. Škrljevec vsebuje namreč 5.7% olja. Kot postranski proizvod bodo iz tega škrljevega pridobili še 50 ton žvepla dnevno.

Aretacije v Parizu

Pariz, 20. okt. d. V zvezi z odkritjem večjega števila tajnih tiskarn v raznih pariških okrajih so oblastva aretirala nadaljnjih 12 oseb.

Med Krasom in Vipavsko dolino

S. Daniele del Carso — Stanjel na Krasu

Zgodovinski Stanjel ima krasno lego; hiše so slikovito nametane na kupu. Že od daleč vzbija pozornost zvonik z značilno lonico. Na stanjelskih tleh so našli izkopanine iz predzgodovinske dobe. V rimski dobi je stal tukaj velik stolp. V srednjem veku je zgradil grof Kobencelj nov grad, ki je izredno dobro ohranjen in ki vtiska starinskemu obelježju lepega Stanjela posebno zanimiv pečat. Grad je že tri leta sam last stanjelske občine. V bližini so podzemne jame. Posebno lepa stavba v Stanjelu je nedavno otvoren dom fašja. Priroda razodeva na vsak korak kraške in vipavske prehodne oblike; poleg vipavca zori tukaj tudi teran.

Punt proti grajskemu oskrbniku Svavi

Je še danes v posebno živem spominu vse stanjelske okoličane. Častitljiv starec mi je pripovedoval o tem punktu: Bo že več kot stoletje, kar je grajski oskrbnik Svava v Stanjelu predpisal kmetom izredno visoke dajatve. Kmetje jih niso zmogli. Svava ni odjenjal, kmetje so kazali nerazpoloženje, ki se je nazadnje razvilo v pravi punt stanjelskih ter okoliških kmetov. O tem punktu se je ohranila še naslednja kritika:

V starem mestu Stanjelu
Svavo so preganjali.
Prej ko prinese Svava ključ,
Bil je že zunaj buč (sod).

In res so kmetje vdirli v grajsko klet in si privoščili najboljše pijače. Tudi krače in klobase iz grajske shrambe so jim šle v slast. Toda grof je skrivaj poslal sla v Gorico, od koder so prišli vojaki ki so uporne kmete neusmiljeno pretepali in potem glavne voditelje upora pozapri.

Strah — „Krvavo stegno“

V bližnjem Stjaku, od koder je prelep razgled po Krasu tja do Julijskih Alp, je znana zgodba o svojevrstnem strahu, ki ne sraši le Krašovcev, ampak tudi Vipavce. Ta strah ima čisto posebne muhe, da lahko poje kar celega človeka. »Krvavo stegno« mu pravijo. Če je zločinec ki ga preganja ta kraški strah, večji, potem je tudi »krvavo stegno« večje; če je pa manjši, potem je tudi ljudski strah manjši in skromnejši. Ima pa ta strah tudi svojo dobro lastnost, da namreč čuva grozde pred raznimi umovirji. Posebno rad se klati po njivah, ki so posejane s turščico. Čez zimo pa »Krvavo stegno« kar zaspi v kakšni podzemski jami v gozdu.

V Mahničevi rodni hiši

Kakšnih 15 minut iz Stanjela imaš do sosednjega Kobdila, ki leži deloma v dolini, deloma pa na hribočku. Spodnji Kobdij je značilna kmetiška naselbina s hišami, ki kažejo vipavske in kraške prvine. Zelo je razvita tukaj živinoreja. V Zgornjem Kobdiju, kjer je rodom znana rodbina Fabianjev, vzbija obdobjanje okoli 300 let stara murva, v kateri je, kakor zatrjujejo Kobdijci, krogla še iz Napoleonove dobe. V Zgornjem Kobdiju izdelujejo oknani pikoliti. V bližini je cerkev sv. Gregorja. V Kobdiju pravijo, kako se je na kraju, kjer je danes cerkev, ovila splošno pastirju kača okoli vratu. Ko se je zbudil, se je v smrtni grozi zatekel v prošnji molitvi k sv. Gregorju. Kača se je zares odvila in pustila pastirja, ki je potem pripovedoval o tem dogodku. Na tem kraju so postavili cerkev.

Kobdij pa je znan tudi po tem, ker se je tukaj rodil poznější škof dr. Anton Mahnič. Ravno tam, kjer je poslednji izvir na pričetku kraških tal, je v bližini želez deloma razpadla hiša. Na kameniti plošči nad vhodom domačije, ki je zadnja v Sp. Kobdiju, bereš še danes razločen napis: Anton Mahnič 1862. Tukaj je imel Mahnič oče gostilno in dom, tukaj je bil rojen njegov sin Anton Mahnič, ki je postal kraški škof. Notranji dvorščinski objekti so danes drugače preurejeni, kakor so bili takrat, ko je Mahnič prihajal kot študent domov. Pred leti je Mahničeva rodna domačija pogorela, brat pokojnega škofa se je odselil. Nekoč cvetoča Mahničeva je prešla v druge roke.

Najstarejše ljudske utrdbe na Krasu

V drugi, južni smeri pa prehaja dutoveljski okoliš k mejnemu pasu, ki loči Komenski Kras od Tržaškega. Tukaj je repentaborski hrbet, ki je ločnica med obema, tukaj se vzdiguje slavni Repentabor, ki je brččas najstarejša ljudska utrdba na Krasu; tukaj je pričetek pokrajine kamnolomov, ki zajema še ves nabrežinski in devinski okoliš. Nad vhodom repentaborskega tabora je letnica 911. Po tem so domnevali, da sega postanek te ljudske utrdbe v dobo, ko se hrumeli proti Krasu Ogri, pred katerimi so se zavarovali na Repentaboru in domnevno tudi na hrihrib Medvedek in Sanca, kjer so vidni trdnjavi sledovi. Ime Repentabor izvajajo nekateri od Rupine tabor (rupa - skalna votlina). Od daleč je vidna na vrhu temna cerkev, ki je bila zgrajena že l. 1316 in ki spominja ob prvem pogledu iz daljave na črno ptujkorsko romarsko cerkev. Tudi repentaborska cerkev je romarska.

Repentabor (Monrupino) je poleg Nabrežne in devinskega dela eno izmed najpomembnejših središč kraškega kamnarstva. V vsej okoličini vidiš že deloma opu-

ščene, deloma še zmeraj intenzivno obratujoče kamnolome, kjer so kamnoseške delavnice in drugi obrati, kjer meljejo kamen. V šestih jamah je zaposlenih več ko 200 delavcev, ki lomijo ter obdelujejo sloviški repenski sivkasti marmor. Občina Veliki Repen, Col, Vrhovlje in Voglje pa živijo tudi od mlekarstva in mleka, ki ga kmetice donajajo vsak dan v Trst.

Nova ležišča premoga na Hrvatskem

Računajo, da je za 700.000 kubičnih metrov premoga

V okolici vasi Madjari pri Petrinji so našli nove sloje lignita. Takoj so začeli s raziskovanjem in kopanjem in ugotovili, da se sloji lignita razprostirajo pod vsem grebenom, ki se nahaja med vasema Bestrma in Madjari.

Raziskovanje premoga vrši rudarski nadzornik ministrstva za šume in rude ing. Mate Bukšević. Izkopanih je že nekaj rogov in protizvajajo tudi že premog. Vsi posli okoli kopanja premoga, kakor tudi vse investicije so v državnih rokah. Dolder so dela še v začetku, izkopujejo dnevno 90 ton premoga. Strokovnjaki računajo, da se premogovni sloji razprostirajo na prostoru 460.000 kv. metrov in da bi se moglo izkopati okoli 700.000 kubičnih metrov premoga.

Izkopani premog je posebno primeren namesto drv za kurjenje peč, posebno v državnih uradih. Premog vsebuje takoj po izkopu 1920 kalorij, če se pa na zraku posuši, doseže 3855 kalorij. Premog bodo prodajali po 250 kun tona, franco premogovnik.

Nekateri državni uradi in zavodi v Petrinji se zanimajo za nakup tega premoga za gretje uradnih prostorov, ker bi na ta način mnogo prihranili na drvi in bi bil ogrev tudi cenejši.

Kmetje naj se vrnejo na svoje domove!

Poziv kmetijskega ministra bosenskim kmetom

Po naročilu poglavnika dr. Pavelića je kmetijski minister Dumančić, ki se je nekaj časa mudil kot poslanec vlade v Sarajevu, naslovil na prebivalstvo petih bosenskih okrajev poziv, naj se vrne na svoje domove. Kmetje so odšli v gozdove zaradi komunističnega terorja. V pozivu je naglašeno, naj pri povratku v dolino oddajo orožje, češ da jim bo vlada nezavisne države Hrvatske, v prvi vrsti pa vojaška oblastva, jamčila za premoženje in za to, da bodo pod varstvom oblasti lahko dokončali jesensko delo na polju. Vsa vojaška oblastva, ustaški oddelki in orožništvo imajo naročilo, naj preprečijo vse nezakonitosti, ki bi se mogla zgoditi vrtniškim kmetom.

Prebivalstvu se naroča, naj se javi pri svojih okrožnih uradih ali pri vojaških

oblastih, ki jih bodo po oddaji orožja odpremili na domove. Kdor se po petih dneh ne bo vrnil domov, ampak bo ostal v gozdovih, bo kot komunist ali kot njihov somišljenik postavljen pred izredno sodišče, oziroma ustreljen ne glede na to, če bo v posesti orožja ali brez njega. Ta poziv je poslednje opozorilo. Za prebivalce vasi v dosegu komunističnih napadov bodo poskrbeli še do zime nove domove. Doslej pa bodo žene in otroke spravili v druge vasi, da bodo močje, ki se bodo vrnil domov, s podpo državnih oblastev z združenimi močmi obnovilo svoje domove.

Poziv kmetijskega ministra svavi prebivalstvo, naj ne zaupa zapeljivcem, ki so zastupljeni z boljševizmom in lahko ljudem samo škodijo.

Beračem se obetajo slabi časi

Kazen je določena tudi za tiste, ki jih podpirajo

Zagreb, 19. okt.

Zagrebska mestna občina je podzvela stroge ukrepe za pobijanje prosjačenja, ki se je v Zagrebu zelo razširilo. Zadnji čas je beračenje sicer nekoliko popustilo, toda na ulicah je še vedno dosti beračev. Tega so krivi meščani sami, ker jih z miloščino podpirajo.

Pri tej priliki hrvatski listi naglašajo, da je v nezavisni državi Hrvatski za vsakega, ki hoče delati, dovolj dela, tisti pa, ki rajši prosjačijo in hočejo živeti brez posla, bodo

kaznovani. Kaznovani pa bodo tudi tisti, ki take ljudi podpirajo.

Mestni župan Ivan Werner bo podzvel potrebne mere, da zatre prosjačenje v Zagrebu, odnosno da z zagrebskih ulic izgine berači. Sklenjeno je, da vsi tisti, ki zaradi starosti ali bolezni ne morejo delati, določeno strogo in hrano pri dobroteljskih ustanovah in jim zato ne bo treba prosjačiti. Ponovno opozarjajo listi zagrebsko meščanstvo, naj ne podpira prosjačenja, ker bodo vsi, ki se ne bi tega držali, kaznovani.

Razburljiva aretacija vlomilca

Preden se je dal ukrotiti, je zasledovalca zabodel

Maribor, 20. oktobra.

V noči od 6. na 7. oktobra so neznan storilec vlomil v klet posestnice Ivane Fleissingerjeve na Pobrežju ter odnesel veliko posodo masti. Kmalu nato je pomožni delavec Jože Windisch nekemu znanu ponudil večjo količino masti naprodaj. O ponudbi so izvedeli orožniki na Tezmem in zaplenili mast. Pri tem je prišlo na dan, da mast izvira iz vroma.

Kupec je bil po pravici užaljen pa je dne 15. oktobra poslal Windischu v Mariboru in zahteval od njega pojasnila, kje je mast dobil. Windisch si je izmisli nekega prodajalca in izrazil svojo pripravljenost, da ga povede na njegovo stanovanje v Rožpoh. Šel je v resnici s svojim kupcem

in ga nekaj časa vodil po Rožpohu, nazadnje pa je začel bežati in je izginil v bližnjem gozdu. Osleparjeni kupec pa se je spustil v lov za njim in s pomočjo nekega lovca, ki ga je srečal v gozdu, je Windisch ujel. Tatinski prodajalec pa se ni dal kar tako ukrotiti in je skušal lovca iztrgati puško. Na vik in krk je prihitel vlinčar Alojz Rojko onima dvema na pomoč, pri tem pa je Windisch potegnil velik nož iz žepa in z vso silo Rojka zabodel v levo nadlaht.

Podlivanjega tatu so z veliko težavo naposled ugnali in ga z združenimi močmi odvedli v mesto v sodne zapore. Rojko pa je moral v bolnico. Na sodišču so ugotovili, da je Windisch nevaren tat, ki je bil že večkrat kaznovan.

Pod udarom paragrafa

Ljubljana, 21. oktobra.

Po krajšem presledku so se danes pred sodnikom-poeindcem dr. Pompetom nadaljevale razprave proti navjalcem cen. Par primerov je bilo zelo zanimivih.

Med drugim se je nadaljevala razprava proti neki mlekarici, ki ji je obtožnica očitala, da je 17. junija prodajala lažje hlebce kruha po ceni, ki je bila določena za en kilogram, in sicer po 5 din. Takrat je veljalo 10 din 3 lire. Obtožnica je krivdo zanikala in trdila, da je prodajala ceneje. Zašla pa je v protislovja in je drugače izpovedala kakor preiskovalnemu sodniku. Predlagala je zaslisanje dveh prič, ki jih je privedla s seboj. Ko je sodnik zaslisal prič, so se izjave druga za drugo pobijale in je bilo dovolj jasno, da sta prič, posebno prva, 17 letna frizerska vajenka, pod vplivom obtoženke. Sodnik je moral zagroziti s posledicami, ki sledijo za krivo pričevanje. Krivda obtoženke je bila na podlagi prič še trdnje dokazana in sodnik je pripomnil: »Bolje bi bilo, da ste pustili priče doma!« Sodba: 7 dni zapore, 400 lir denarne kazni in 114 lir povprečnine.

Zaključena je bila tudi razprava proti neki pekovi, ki ji je obtožnica očitala, da je po raznih otrocih prodajala kruh

Neki mesar je moral pred sodnika, ker mu je obtožnica očitala, da je 12. julija na stojnici na Nabrežju 20. septembra zahteval za pol kilograma telečjega mesa 9 lir, dočim je bila maksimalna cena določena na 5.50 lire. Zaslilni sta bili dve prič, oče in hčerka, njiju izjavi pa nista mogli docela osvetliti primera, ker nista mogla točno povedati, za kaj je mesar zahteval 9 lir, za 1 kg, za več ali manj mesa. Zenske pred stojnico so bile glasne. Sodnik ga je oprostil.

Manj sreče pa je imela mlada in lepa vdova. Obtožnica ji je očitala, da je nedavno tega prodajala malo pivo po 2 litri (maks. cena 1.50 lire) in veliko pivo po 3 lire (maks. cena 2.60 lire). Obtožnica je dejanje priznala in se zagovarjala, da ni poznala cenika in da je bila mnenja, da njen biffe ne spada pod uredbo o cenah. Sodnik jo je obsodil na 10 dni zapore, 200 lir denarne kazni in 114 lir povprečnine.

Protj nekemu gostilničarju v Florjanski ulici je bila razprava preložena. Obtožnica mu očita, da je jedila prodajal po previsokih cenah.

Zanimive najdbe pri razvalinah Mehovskega gradu

Novo mesto, 19. oktobra

Pri znanih razvalinah Mehovskega gradu pod Gorjanci sta dijaki Ančik Mitja in Berden Vasko zasledila pod obrambnim zidom na jugozapadni strani gradu prostorno votlino, katero sta pričela raziskovati. Pri tem se je nenadoma sesula preč in pod prstjo sta našla oba dijaka večjo nožno kost in staro lončeno črepinjo. Po teh prvih najdbah so se novomeški dijaki Mitja Ančik, Drago Marinček in Anton Šavelj ponovno podali k razvalinam Mehovskega gradu in pričeli s sistematskim izkopavanjem. Pri tem so našli na nekakšno ost, ki po vsem videzu izvira iz ilirsko-keltske dobe, razne kosti lončene črepinje, primitivne čevlje, ostanke steklenih predmetov in neka: železnih predmetov, o katerih pa še ni dognano, v kakšen namen so služili in iz katere dobe izhajajo.

Ob priliki teh izkopavanj so dijaki raziskali še ostale predele razvalin in odkrili na jugovzhodni strani gradu pod obrambnim zidom slabo votlino s podsteto prstjo. Tudi v tej votlini so pričeli s raziskovanjem in našli v njej poleg ostankov nekega starega lonca še neko prastaro ost in nekaj človeških kosti. Dijaki so vse izkopanine predali znanemu novomeškemu starinovedcu g. dr. Alojziju Turku, ki jih sedaj podrobno proučuje, naker bodo spravljene v muzeju. Do sedaj še ni ugotovljeno, iz katerih dob izvirajo vse te izkopanine, brez dvoma pa je del teh zgodovinskih najdb iz ilirsko-keltske dobe. V razvalinah Mehovskega gradu se mora brez dvoma še nahajati zelo mnogo starinskih predmetov in bi bilo priporočljivo, da se prične pod strokovnim vodstvom z znanstvenim raziskovanjem in izkopavanjem.

Živinske kuge reši nas ...

Na Barju in v ljubljanski okoličini so se zadnje tedne množili primeri nenadnega obolenja domačih prašičev. Žival je nenekrat prenehalo uživati hrano in nastopila je huda vročina, da se je kadilo. Pameten gospodar je takoj poklical veterinarja, ki je hitro omagal trpečemu pujsu in ga s tem rešil gotovega pogina. Sosedu pa, ki ni na isti način obolelo prase, a ni pravočasno klical živinovozdravnika, se je izleknilo že v treh dneh in poginilo. Mislite si, kakšna potrdost je zavladala v hiši ob izgubi tako dragocene živali!

Prav lotos mineva 230 let, odkar je stranska kuga pri goveji živini razsajala na Kranjskem, kakor omenja v svojih dveh knjigah »Zgodovina kuge na Stajerskem« gimnazijski ravnatelj dr. Rikard Peničnik v Gradcu. Ta huda živinska bolezen je trajala tudi še naslednje leto 1712. V deželi Kranjski so namreč leta 1711 prepovedali uvoz svinj s Hrvaškega, ker se je dognalo, da so kobilice zanesle to kugo okrog Zagreba in po drugih hrvatskih krajih.

Cujmo, na kako naravnost čudovit, za današnji prosvetljeni čas pač neverjeten način so si naši predniki prizadevali, da bi odstranili pretečo kugo pri goveji živini! Na Kranjskem so — poročila isti zgodovinar — uporabljali posebno obno abno sredstvo: napravljali so ogenj, kakor je to običaj pri divjakih, da so drgnili no dve suhi kladi drugo ob drugo, potem vžgali na nekem ozkem prostoru, ki ni dopuščal nikakega izhodišča, ogromen kup slane in nato večkrat skozi ta ogenj porivali živino, ki se je seveda brezuspšno upirala in se v gostem dimu neznanoma mučila. Drugi so drgnili ob podbradek goveda črni koren, helleborus neger imenovan tako dolgo, da je koža močno otekla in je ponekod kar odprto obvisela. K razširjenju živinske kuge je precej pripomoglo tudi slabo vreme leta 1712: letina se je obnesla prav pičlo, oves je bil pokvarjen od bolezenskih klic, trava na pašnikih in hietje na drevju sta bila snedena od rje in no tem takem brez slehernega soka. Leta 1714. so v mnogih krajih na Kranjskem razsajale huda mrzlica, ošpice in koze, zlasti na Gorenjskem. V Ljubljani je imela vsaka hiša svojega bolnika, čeprav jih ni pomrlo toliko, kakor prejše leto. Ljudje in živina so trpeli strašno pomanjkanje. Mnogoča lačna ljudstva se je naselila v Ljubljani in jih je mnogo pomrlo kar na cestah, kakor hitro so dobili kaj jesti. Taki primeri so se dogajali tudi po deželi: za kozami je umrlo veliko ljudi v St. Št. in v župniji St. Vid, v okolici Novega mesta in v St. Rupertu. Če ni bila pravcata kuga, je bila pa le njej podobna in lažjega izvora.

Kazen za odpravljjanje

Zločini zoper ključce življenje se v Nemčiji posebno strogo kaznujejo. Te dni so se morale v Gradcu zagovarjati zaradi zločina po § 144 (odpravljjanje plodu) 33-letna Gabrijela Haringova, 26-letna Avgusta Maierjeva in 62-letna bivša babica Jera Hahn iz Gradca, ki je pri prvih dveh odpravljjanja za plačilo 300 mark. Oboje se bile vse tri in sicer Haringova na 3 mesece, Maierjeva na 5 mesecev. Harkova pa na 5 let ječe, ker je bila še naključno kaznovana zaradi podobnih zločinov.

Obnovite naročnino!

Ob 80 letnici Uršule Mužinove

Ko jo srečujemo čvrsto in veselo, bi težko verjeli, da je pred dnevi praznovala svoj osemdeseti rojstni dan! Pa smo iztaknili, da je zagledala luč sveta dne 17. oktobra 1861. leta, in čeprav bi morda ga. Uršula sama rada šla tja mimo te častitljive in visoke obletnice, čutimo njeni številni prijatelji dolžnost, da se je na tem mestu spomnimo in ji želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let. Rojena v Gorici, prava kraška korenina in ena redkih slovenskih mater, je vzorno vzgojila svoja dva sinova in hčerko, njen dom pa je bil vselej in ob vsaki uri odprt vsakomu.

Pretekla svetovna vira je težko prizadela go. Mužinovo: pobrala je s soproga Jožeta, dolgoletnega nadzornika kaznilnice v Gradiški, ter oba sinova, Hugona, asistenta na češki univerzi, in trgovca izobraženega Stanka. Ostala ji je le še hčerka Adela, vodja manipulacije požarnega oddelka, ki skrbi, da preživlja ga. Uršula lepo in prijetno jesen svojega življenja.

Morda leži v srcu gospe Uršule kakšna posebno velika želja — ob tem visokem jubileju ji želijo izpolnitve vsi prijatelji in znanci!

Rdeči križ poroča

Ljubljana, 20. oktobra

Pošto naj dvignejo na Tyrševi cesti 11: Brus Rudolf, Šmartinska 15, Cizelj Marija, Povšetova 76, Černe Dušan, Šlomska 6, Ercigoy Oto, Tyrševa 17, Gspan Erika, Ciril Metodova 19, Maslo Marija, Melihon Valdemar, Miklošičeva 11, Močnik Marica, Okrožni urad, Pavletič Vilma, Tyrševa 51, Popov Boris, operno gledališče, Remec Dem. Tyrševa 82, Romih Robert, Tavčarjeva ul., Rujaec Angela, Dvorakova 3, Sax Slavica, Kolodvorska 34, Solar Rudi, Povšetova 1, Terpin Anton, Volovodna 4, Zločarnik Marija, Cesta ob dol. žel. 5, Zupančič Tomica, Poljanska cesta.

Paket naj dvigne gđ. Česenj Lucija, palača Viktorija, dokumente pa naj dvigne g. Mikuš Vladimir, Zolgarjeva 6.

V tajništvo naj se zgleda g. Maček, strojni tehnik, v svrhu vrnitve dokumentov.

G. Sušnik Fanika, kavarna Emona, naj dvigne pismo, ki je bilo vrnjeno iz Srbije.

Ga. Lukanc Evgenija, vdova polkovnika, je darovala Rdečemu križu namesto venca na grob pokojnega dr. Polca Julija L. 100, ga. Marjetič Mira iz Novega mesta pa je darovala L. 50. Plemenitima darovalkama iskrena hvala.

Naše gledališče

DRAMA.

Torek, 21. oktobra: Nocoj bomo improvizirali. Premiera. Red Premierski. Začetek ob 18.15. Konec ob 20.45.

Sreda, 22. oktobra: Dva bregova. Red Sreda. Začetek ob 18.15. Konec ob 20.30.

Prva režija ing. arh. Bojana Stupice po triletni odsotnosti bo predstava »Nocoj bomo improvizirali«. Eno izmed glavnih ženskih vlog bo igrala Sava Severjeva, ki se bo predstavila občinstvu v zanj novi stroki. Glavne vloge bodo kreirali: Levar, Gabrijelčeva in Jan. Pri predstavi bo zaposlen nadalje velik del dramskega ansambla ter nekaj opernih članic in članov. Predstava bo nenavadno zanimiva.

Anton Leskovčeva drama »Dva bregova« je delo, ki predstavlja snovno svet zase, s pristojo dramskimi in življenjsko poudarjenim dialogom in močnimi odskimi podudarki. Zgozba iz beraškega sveta zajame gledalca zaradi živo orisanega okolja.

OPERA

Torek 21. oktobra: La Boheme. Red B. Začetek ob 18.15. Konec ob 20.45. Sreda, 22. oktobra: Aida. Red A. Začetek ob 17.30. Konec ob 21. uri.

Glacoma Puccinija melodiozna opera iz življenja pariških umetnikov »La Boheme« je prišla na oder letos v deloma novi zasedbi z nekaterimi mlajšimi močmi naše Opere. Tako bomo slišali Vidaljevo kot Mimi, Betetta kot Collina in Zupana-Benoita, še Dolničarja kot Schaunarda od stare zasedbe. Novi pa bodo: Polajnarjeva v partiji Musette, Manoševski kot Rudolf, Janko kot Marcel, Anžlovar-Alcendor ter Kristančič kot Parnpignol. Opero dirigira Niko Štritar, režiral jo je Ciril Debevec.

Mogočno Verdievo delo »Aida«, ki predstavlja v operni literaturi primer izredno zahtevne in težke opere, je našlo v letošnji uprizoritvi pod taktirko dirigenta Neffata in v novi režiji Cirila Debeveca, v odlični zasedbi s Heybalovo kot Aido na čelu, ter Radev-Kogejvo, Franciom, Betetom, Primožem in Lupom pri publiku in kritiki kar najlepši odziv. Pri tej tehni uprizoritvi prihaja najbolje umetniška zmogljivost celotnega opernega ansambla do najlepše vaje.

Celuloza iz krompirjevih rastlin

V okviru svojega štiritletnega načrta za gospodarsko osamosvojitve dežele, je domala Nemčija baš v vojnem času celo vrsto velikih uspehov. Zadostuje omeniti dve sirovini, kavčuk in volno, ki ju je nadomestila z izvrstnimi domačimi surrogatoma, bano in celulozno volno.

Ta dva nadomestka Nemčija ne pridobiva morja v majhnih količinah, ki bi bile zadostne komaj za znanstvene poskuse, temveč gre za proizvodnjo, ki se je dvignila na sto tisoče ton. V pogledu celulozne volne se je okoristila z izkušnjami, ki jih je imela Italija v dobi sankcij, ko je uporabila pesu in kazein kot sirovini za proizvodnjo celuloze.

V vojnem času so začetna poskusna dela, ki jih je vršila Nemčija že dolgo prej, dosegla mogočno pobudo. Najvažnejši dobavitelj volnene celuloze je bil doslej les, posebno smrekovina. Sedaj pa z uspehom izkoriščajo tudi druge vrste lesa, zlasti bukovino. Celuloza iz novih lesnih vrst je

celo boljša nego tista, ki so jo pridobivali prej.

Ker je pa nemško gozlni imetje zaradi intenzivnega gradbenega dela, kakor tudi zavoljo mnogovrstne uporabe lesa v vojne namene, prilično omejeno, so šle raziskave za tem, da bi se našle nove lesne vlaknate tvarine, ki bi bile primerne za pridobivanje celuloze.

Tako so najprej mislili na to, da bi izkoristili rastline, ki jih nemško poljedelstvo že kultivira in ki dajejo poljedelski donos, nato pa so iskali nove rastline, ki bi dajale bodisi delno ali pa izključno dragoceno lesovino. Poleg vlaknatih rastlin spadajo v prvo skupino slama in krompir. Medtem ko je poljedelstvo slamo že davno prej izkoriščalo na najrazličnejše načine, so krompirjeve rastline, ko so pobrali gomolje, doslej sežigali ali pa jih puščali gniti. Odslaj pa jih bodo pozni uporabljali za zaščitno pokrivanje pridelkov in obdelanih tal, spomladi pa jih bodo stiskali v bale ter pošiljali v nadaljnjo predelavo tovarnam celuloze in papirnicam.

Ločitev zavoljo krokodilov

Potem ko je prebil na Madagaskarju skoraj trideset let, se je mister Ernest Wajer vrnil z ženo v svojo domovino v Ameriki, da bi v miru preživel ostanek življenja z denarjem, ki si ga je nabral v tistih svojih delovnih letih. Tola s seboj je vzel tudi nič manj nego devetdeset majhnih krokodilov, ki jih je dal v kopalni bazen svojega novega stanovanja. Krokodili so bili vedno njegova posebna simpatija. Toda če mu je žena na Madagaskarju pomagala pri njegovi skrbi za te kuščarje, doma, v Chicagu, ni hotela o njih nič slišati, zlasti pa ji ni bilo od tega, da bi jih redila v kopalnem bazenu. Preivsem je gotovo zelo neudobno kopati se v družbi toliko živali, drugič utegne imeti človek neprijetnosti tudi s svojim hišnim gospodarjem. Mož pa ni hotel poslušati ženinih priporoč. Ali je zato živel trideset let na Madagaskarju, da bi se na zadnje uklonil

ženskim živcem? Krokodile je torej obdržal in žena je zapustila novi dom ter se zatekla k svoji materi. Za Ameriko je samo ob sebi umerno, da je vložila tožbo za ločitev zakona.

Zavoljo te njene odločitve je mister Wajer sedaj pripravljen, da žrtvuje del krokodilov. Zagovarja jih sicer s tem, da so še majhni, da merijo komaj 30 do 60 cm in da zrastejo vsako leto samo za en centimeter, tako da bi še ves ostanek tega stoletja ne pomenili resne nevarnosti — vendar pa hoče pokazati svojo popustljivost in bo prodal večino živali, obdržal jih bo »samo« deset. »Upam, da bo moja žena kazala še vedno isti pogum, ki ga je imela na Madagaskarju,« je dodal Wajer svoji obrambi. Toda žena ni umaknila tožbe za ločitev in tako čaka ameriška javnost, kako bo sodnik odločil o stvari.

Adoptirane zverine

Da bi izboljšalo precej kočljiv položaj živalskega vrta v Kodanju, enega največjih na svetu, je ravnateljstvo te ustanove dalo pobudo, ki bo po eni strani povečala dohodke, po drugi pa zmanjšala nemale stroške za prehrano živali. Z oglasi v lokalnih listih je omenjeno ravnateljstvo sporočilo

občinstvu, da more vsakdo adoptirati kakšno žival in ji dati ime, ki bi mu najbolj ugajalo. Razen tega imajo vse osebe s primkom Tiger, Lev in podobno pravico do brezplačnega vstopa v živalski vrt.

Iz Kodanjske poročajo tudi o redkem dogodku v svetu ujetih zveri. Lastnik nekega

čirkusa, ki se muči ta čas v danski prestolnici, je imel srečo, da se mu je v enem samem tednu štovilo njegovih tigrov več nego podvojilo. Obe njegovi tigrici sta namreč s presledkom nekoliko dni vrgli vsaka po tri lepe mladiče. Lastnik čirkusa jih je za več tisoč danskih kron takoj prodal nekemu velikemu čirkusu v Nemčiji.

Nov primer linčanja v Ameriki

Iz Amerike že nekaj časa ni bilo poročil o primerih linčanja proti zamorcem, a selaj opisuje vest iz Louisvillia v Missisippiju grozni konec, ki sta ga čakala dva brata zamorca od poživiljene množice. Brata so obtožili upravičeno ali neupravičeno, to še ni dognano, da sta umorila ravnatelja neke lesne tovarne. Aretirali so ju in trije policisti so ju vodili v ječo. Po poti je množica delavcev napadla policiste, jim iztrgala oba nesrečnika, ju vlekla nekaj časa z udarci po mestnih ulicah, ju končno privezala k nekemu drevesu in zakurila pod njima grmado, tako da sta živa zgorela. Oddelek policistov je prišel na kraj tega zločina, ko je bilo že vse končano. Nekateri osebe, ki sta se jim zasmilila od strahu in bolečin tuleča zamorca in so hotele pogasiti ogenj, je podvajana množica napadla in so se mogle rešiti le s hitrim begom. Policistom ni bilo mogoče aretirati nikogar iz množice, ker bi nastal iz tega še hujši spopad. Vse to je vsekako značilno za ameriške razmere.

90 let staro vino

Neki posestnik v majhnem mestu južne Francije je te dni popravljal klet svoje hiše in pri tem je našel na zaklad: sol najboljšega vina, ki ga je bil njegov praded skrbno skrival v zid pred devetdesetimi leti. Srečni najditelj ne spada med stiskane in tako je hitro sklical družbo izbranih prijateljev, da bi spili kozarec na zdravje velikušnemu pradedu. Može se se vrnili domov šele naslednji dan, potem ko so do dna pogledali v obilni sod.

15 let z ovratno iglo v želodcu

Mlad danski delavec je že vrsto let trpel zaradi želodčnih krčev, o katerih so zdravniki menili, da jim je vzrok samo slaba prebava. V zadnjem času so se mu pa bolečine tako povečale, da se je odločil stopiti k specialistu, ki mu je predpisal energično lokalno zdravljenje, ne da bi posegel po kirurških ukrepih. Zdravljenje je pomagalo, mladi delavec pa se je nemalo začudil, ko je ugotovil, da mu je bolečine povzročala ovratna igla, ki jo je bil pred petnajstimi leti kot otrok požrl in ki se je že davno ni več spominjal. Celih 5 cm široka igla se je bila ustavila v želodcu in je prišla na dan popolnoma odprta.

Fronte russo — Z ruske fronte

Repatriirani italijanski vojakovi prečkajo most — Mehanični italijanski oddelki na pohodu čez pontonski most

Življenje brez možganov

Znani newyorški kirurg dr. Gulpin trdi, da je človeku mogoče živeti brez možganov in navaja v dokaz številne poskuse, ki jih je sam izvršil. Na zadnji seji Znanstvene medicinske akademije je predložil fotografije in risbe, ki kažejo med drugim, ka-

ko je nekemu ranjenemu vojaku moral izrezati dve tretjini možganov, a mož vseeno živi in je zdrav ter duševno normalen. Navzlic temu, da mu manjkajo nekatera možganska središča, misli, govori, hodi in se giblje kakor prej, preden je bil ranjen in so mu morali operirati možgane.

Dr. Gulpin pa je prekučnil dosedanja fiziološka naziranja o tem organu še z drugo zanimivo operacijo. Šlo je isto tako za nekoga vojaka, ki je padel s konja, treščil z glavjo v robat kamen in so ga umirajočega prepeljali v bolnišnico, kjer so mu operirali poškodovane možgane. Po tej operaciji se mu je stanje takoj popravilo, ozdravil je v kratkem času ter si ohranil prejšnje čutne in duševne sposobnosti, kakor da se mu ni nič zgodilo. Tudi ta primer je v opreki z dosedanjimi teorijami o nalogah in ustroju možganov, je pa na vsak način razveseljiv.

Štafetni tek za posodo z žganjem

Ena izmed prvih odredb Petainove vlade je bila tista, ki je prepovedala tako zvani »pastis«, močno alkoholno pijačo, ki so ji naklonjeni Francozi vseh stanov. Policija pogosto obiskuje kavarne in druge javne lokale, da se prepriča, kako izvajajo ljudje to prepoved. Ob takšnih prilikah se zgodi marsikakšen prepir, ki se končuje s preiskavam in globami, zadnjič pa je prišlo v tem znamenju do pravega štafetnega teka.

V nekem lokalnu v Bellevilleu sta dva policijska agenta začutila v zraku duh po janežu, po katerem diši »pastis«. Izvršila sta preiskavo in kmalu nato sta odkrila posodo s to pijačo, ki sta jo položila na mizo, da bi napravila zapisnik. Med tem ko sta pisala, pa se je mizi približal neki gost, z mačjo hitrostjo se je polastil posode in stekel z njo na cesto. Agenti sta stekla za njim. Bila sta na tem, da ga dočeta, ko je begunec nenadno izročil posodo nekemu mimoidošču, ki je s svoje strani stekel s svežimi močmi in je potem posodo izročil drugemu mimoidošču, ko je začutil, da mu zmanjkuje sil. To se je zgodilo še dvakrat in agenta sta morala na zadnje opustiti zasledovanje. Posoda s »pastisom« je izginila...

Mož s šestimi ženami

Bivši uradnik davčnega urada v Budimpešti Ladielav Palok je bil pred časom obsojen zavoljo bigamije na ječo. Podjetni možak je nekega dne pobegnil iz nje in pod napačnim imenom mu je uspelo dobiti namestitev kot vratar nekega hotela, pozneje kot računovodja v nekem mestu na deželi. Sedaj je policija odkrila njegovo pribežališče in ga znova prijel. Obenem je ugotovila, da se nikakor ni bil zadovoljil s preprosto bigamijo temveč da se je bil s ponarejenimi dokumenti poročil še s štirimi drugimi ženskami, ki jih je prej ali slej obral in jih pustil na ceditlu. Sedaj se bo moral zagovarjati še zaradi teh štirih prevaranih žen.

Največji sodobni finski pisatelj

Ime in delo največjega sodobnega finskega pisatelja F. E. Sillanpää je malo znano izven skandinavskih dežel. Podelitev Nobelove nagrade temu predstavljaju finskega slovstva pada v dneve, ko so Evropo zagrinjali oblaki nove velike vojne in bobnenje topov je kmalu prevpilo literarno senzacijo z imenom, ki je v vrsti Nobelovih lavreatov povzdignilo sloves finske književnosti.

F. E. Sillanpää se je rodil 16. septembra 1888 v občini Hänenkyrö, ležeči ob meji dveh pokrajin na zapadnem Finskem. Njegovi predniki so bili svobodni kmetje, toda njegov oče ni več imel niti hiše, v kateri je bival in se preživljal tako, da je delal na kmetijah drugih. Vzlic tem razmeram je bila mladost bodočega finskega pisnika mirna in srečna; v njegovih knjigah najdemo marsikatero iluzijo na razne otroške neumnosti in na pčepustvo bistrega dečaka po rodovitnih in ljubkih poljih do-

A NEKDOTA

V bitki pri Wörthu je bil francoski polkovnik, vojvoda Gramontski, tako težko ranjen v roko, da so mu morali odrezati. Kirurg v ambulanci se je baš pripravil, da vojvodo kloroformira, ko se je oglasil duhovnik, ki je stal zraven: »Božja volja ni, da bi se delali neobčutljive za bolečine, kajti Bog je poslal bolečine nalašč za kaznen ljudem!«

»Nasprotno!« je dejal vojvoda prisebno. »Bog sam je vendar izvršil prvo operacijo s pomočjo narkoze. Ali se ne spominjate, da piše sveto pismo, kako je Adama uspal v globoko spanje, preden mu je odvzel tisto rebro, iz katerega je izdelal žensko?«

Duhovnik ni vedel od presenečenja nobene odgovora.

VSAK DAN ENA

»Ne, Matilda, denarnico imam v drugem žepu!«

Kulturni pregled

„Nocoj bomo improvizirali“

Naslov predstave vzbuja pri občinstvu radovednost. Preprosto, ki mu je pojem »improvizacija« tuji, razmišlja, kaj bi to utegnilo biti, tisto občinstvo pa, ki je v gledališču bolj doma, vé, da pomeni »improvizirati« tako rekoč brez posebne priprave nekaj »stresti iz rokavca«.

Nehote se pri besedi »improvizacija« naveže misel na drugo polovico XVI. stoletja, iz katere imamo prve podatke o commedii dell'arte. Prvo tako zanesljivo poročilo izvira iz leta 1568. in govori o neki münchenski uprizoritvi.

Bistvo commedie dell'arte je bila improvizacija. Takrat so igralci v tradicionalnih maskah Pantalona, Dottora, Capitana, Arlecchina, Colombine in drugih, z raznimi znanimi, preizkušeni gledališki prijemi na znan repertoar valirali situacije in besedilo ter po lastnem navdihu duhovčili, kajti vsak je bil sam svoj dramatik.

Občinstvo se sprašuje: V kakšni zvezi more biti z najavljenjo predstavo umetnost, ki je dve stoletji gospodovala križem Evrope?

Ali poskuša današnje gledališče oživiti in uporabljati zopet staro obliko commedie dell'arte?

Morda. Kajti zadnja doba je prinesla gledališču po dvajsetih letih iskanja nekako umirjenost. Poskusi različnih eks — in impresionizmov, futurizmov in konstruktivizmov, izrodovk pojovne dobe so pokazali, da je umetnost le ena, pa naj nosi krinko in hodi po bergljah kakršnega koli »izma«.

Dobi pomiritev je morala nujno slediti reakcija. Improvizacija, o kateri govorimo, je tak poskus, vprašanje, stavljenost režiserju, igralcem, občinstvu in kritiki: »Ali bi bilo mogoče postaviti sodobno gledališče zopet na osnovo improvizacije — in s kakšnim uspehom?«

Če hočemo presoditi, kaj nam more nuditi povratek h commedii dell'arte, moramo poznati njene bistvene dobre in slabe strani in spoznati razmerje današnjega gledališča do njih.

Nekdanji gledališki improvizatorji so bili igralci, obdarjeni z nenavadnim darom dialektike, duhovitosti in duhaprisotnosti. Razumljivo je, da so zahtevane možnosti igralcev v dobi razcvita commedie dell'arte v stalni vaji rasle, se podedovale in razvijale do popolnosti.

V tem pogledu je pomenil nekdanji igralec večjega ustvarjajočega umetnika kakor današnji, kajti moral je doživeti svojo vlogo z vizijo dramatika, da jo je potem lahko podal tudi kot igralec; skratka, moral je biti močna kreativna osebnost.

Če se je zbrala skupina takih, res nadarjenih ljudi, ki je znala prilagoditi posamezne like splošnim zahtevam in tako ustvariti harmonično celoto, je to pomenilo resnično umetniško dejanje. Če pa je po navadi nekaterih »zvezdnikov« skušal posameznik blesteti le na svoj račun, je morala biti posledica neumetniška predstava; kajti brez dvoma so se odigrali med igro tihi, za-

grizeni boji med posameznimi igralci, kdo bo prekosil drugega. Gotovo jih ni vodil vedno le plemeniti umetniški nagib, temveč pogosto navadno slavoohlepe. S tem se je seveda znižala raven umetnosti na stopnjo cirkuskega tekmovalstva.

Zahteva sodobne gledališke umetnosti je predstava s čim bolj izenačenimi igralskimi močmi in čim večjo skupno ubranostjo, ki jo je mogoče doseči le z najzahtevnejšim skupnim pripravilnim delom.

Bistvo umetnosti improvizacije pa je prepuščeno slučajnostnim navdihom.

Kaj pomeni poskus improvizacije v sodobnem gledališču?

Zanimivost, ki naj pokaže, v koliko so sodobni, tega nevarjeni igralci kos taki nalogi. Pri tem na nastanajo še druga vprašanja:

Kdo je pri improvizaciji odgovoren za predstavo?

Današnja gledališka odgovornost za predstavo kot celoto, sloni na režiserju, za posamezne vloge pa na igralcih. Vendar pa je to čisto zelo sporna točka, kajti prepričanje mnogih igralcev je, da morejo izhajati tudi brez režiserja, nasprotno pa režiser brez igralcev ne more. Tudi na to sporno vprašanje bi mogla dati improvizirana igra odgovor.

Kakšno je stališče igralca in režiserja do improvizacije?

Režiser je prepričan, da more imeti taka improvizirana predstava uspeh samo, če sledijo igralci njegovi zamisli in odgovarjajo zaupanju, ki ga je postavil vanje.

Igralec pa je mnenja, da je bistvenega pomena samo življenje v lik zahtevane osebe, ki se jo je zavezal improvizirati. Lik se mora poroditi v nepriljubljenem dejanju

Kronika

* **Delovni kabinet Camilla Cavoura** v muzeju. Vlada palača v Turinu je doslej premogla redko zgodovinsko dragocenost. Nasproti prefektovega stanovanja se je nahajal kabinet Camilla Cavoura, skrbno ohranjen v stanju, v kakršnem ga je veliki državnik zapustil ob svoji smrti. Zdal so se oblastva odločila, da preselijo Cavourjev kabinet v muzej, tako da bo lahko dostopen običnost.

* **Čiščenje tujk iz italijanske.** Objavljena so bila nova določila, po katerih se morajo iz italijanske odstraniti vse tuje besede. To velja predvsem za tujke v napisih pri raznih trgovinah in drugih podjetjih. Z nalogom, da prestavi tuje besede v italijansko, je bila poverjena Kr. Italijanska Akademija. Prvi seznam prevedenih tujk je Akademija že objavila. Predpisi se ne nanašajo na besede starogrškega in latinskega izvora.

* **Nenavaden nebesni pojav.** Italijanski listi poročajo, da je v petek zvečer prebivalstvo Bologne in okolice imelo priliko opazovati izredno zanimiv nebesni pojav. Pokazal se je meteorit, velik približno kakor luna. Svignil je od severozhoda proti zapadu in je bilo nekaj trenutkov svetlo kakor podnevi. Svetloba je bila temneleone barve. Nad meteoritom se je potegnila dolga ognjena črta.

* **Poroka.** V soboto popoldne sta se poročila v cerkvi sv. Petra v Ljubljani dr. Slavko Oblak, zdravnik v Doljem Logatcu, in profesorica Marica Dolgan. Srečno!

* **Smrt ugledne rojakinje iz Kranjske gore.** V nekem dunajskem zdravilišču je pred dnevi umrla g. Zoretova, po vsej deželi znana lastnica hotela »Slavec« in soproga trgovca g. Leopolda Zoreta v Kranjski gori. Izborna kuhinja, dobra postrežba in ljubeznivost gospoda in Zoretove so privlačile goste od blizu in daleč. G. Zoretovi bomo trajno ohranili lep spomin, hudo prizadeti družini pa izrekamo iskreno sožalje!

* **Z novomeške gimnazije.** Letos se je na novomeško gimnazijo vpisalo 617 učencev, 104 več nego lansko leto. Od novo došlih učencev jih je 53 takih, ki so prišli z ozemlja izven Ljubljanske pokrajine. Med učenci se zelo obično pomanjkanje učnih knjig in Podporno društvo za dijake novomeške gimnazije ima obilno prošenj za knjige iz podporne zaloge. Temu se ne moremo čuditi. Učenci, ki so prišli od drugod, so skoraj vsi brez učnih knjig. Da bi se vsaj nekoliko odpravilo pomanjkanje učnih knjig med učenci, je Podporno društvo te dni razposlalo dobrim srecem mnogo prošenj za prispevke. V kolikor moremo sklepiti po prvih odzivih, se je novomeško občinstvo toplo zavzelo za svoje dijaštvo in je akcijo radodarno podprlo.

* **Zdravstvena avtokolona med našim nadom.** V petek je zdravstvena avtokolona Ljubljanske pokrajine pod vodstvom direktorja dr. Duceja prispela v Kostel. Kolono so pozdravili tajnik g. Riccardo Sangiorgi in imenu krajevnih organizacij Stranke, župan Leopold Majetič in solski upravitelj Maks Ferjan. Sprejemu so prisostvovali vsi solski otroci, pa tudi veliko število odraslega prebivalstva. Vse dopoldan so zdravniški-specialisti z veliko vneto pregledovali, dajali nasvete in lečili, tako da so izvršili 890 pregledov. O zdravstvenem stanju občanov in solske mladine so se izrazili nalyse zadovoljivo. Župan je osebu kolone priredil kosilo in se mu pri tej priliki v imenu prebivalstva zahvalil za požrtvovalno delo. — Popoldne je bila kolona enako lepo sprejeta med solsko mladino in prebivalstvom v Banji loki. Dobrodošlico je gostom izrekel solski upravitelj Železnik. Tu so zdravniški izvršili 843 pregledov. Prebivalstvo je vladu za tako važno ustanovo in zdravnikom za njihovo delo iskreno hvaležno.

* **Dr. Grad, Ital. tečaj za Slovence** 8. zvezek je izšel. Dobi se v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3. (—)

* **Nesreča v kamnolomu.** V nekem kamnolomu pri Genovi je mina prezdrgla eksplozirala. Pri eksploziji sta bila nevarno ranjena delavca Datala Pali in Antonio Cinarelli. V obupnem stanju sta bila prepeljana v bolnico.

* **Nameste venca na grob pok. nadučitelja Ferda Wigela** je učitelstvo osnovne šole v Laškem potokom darovalo Rdečemu križu 110 lir. Iskrena hvala!

* **Nameste venca na grob pok. dvornega svetnika Jurja Polca** je daroval g. Anton Kosi, načelnik na Visokem Komisarjatu, Rdečemu križu 100 lir. Iskrena hvala!

NECCHI ŠIVALNI STROJI IGN.VOK LJUBLJANA TAVČARJEVA 7 IZ LJUBLJANE

u— **Krompir na mestnih stojnicah** tudi v Šiški, na Viču in v Mostah. Da mestni preskrbovalni urad čim najbolj ustreže prebivalstvu ter gospodinje obvaruje pred zamudno hojo v središče mesta in pred dolgotrajnim čakanjem pred mestnimi stojnicami na Vodnikovem trgu, bo v torek 21. t. m. začel oddajati domači krompir na dobavne knjižice za meso tudi v Šiški. Mostah in na Viču. V torek bodo torej lahko gospodinje dobile na svoje nabavne knjižice za meso krompir tudi v Šiški v mesnici Franje Kačič ob gostilni pri »Raci« na Celovski cesti, na Viču v prizidku gostilne Mahnič »Amerika« na Tržaški cesti ter v Mostah v Jezerškovem skladišču na Zaloški cesti št. 18 poleg gostilne Trdan. Te mestne razpevalnice krompirja pa bodo odprte samo vsak torek in vsak petek od 7. ure dalje, zato pa bo te dni na Vodnikovem trgu odprta samo ena mestna stojnica za krompir. Opozorjamo gospodinje, da bodo dobile krompir na Viču, Šiški in v Mostah samo na nabavne knjižice za meso iz dotičnih okolišev, gospodinje iz središča in iz drugih strani mesta pa smejo hoditi po krompir samo na stojnico na Vodnikovem trgu.

u— **Prihodnji koncert** pod okriljem Glasbene Matice Ljubljanske bo v ponedeljek dne 27. t. m. Na tem koncertu bo nastopil znameniti pianist Karlo Vidussi, ki uživa sloves enega najboljših pianistov sedanje časa. Pred letom dni je nastopil v Ljubljani v Italijanskem kulturnem inštitutu ter imel najlepši uspeh. Koncert bo v veliki Filharmonični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice. (—)

u— **Naročniki na dr. Gradov, Ital. tečaj za Slovence** se opozorjajo, da je izšel osmi zvezek. Prosimo vse cenj. naročnike, da dvignejo ta, kakor tudi že preje izšli zvezke v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3. (—)

u— **Veseli teater.** Od torka 21. oktobra dalje nov program šte. 8. Začetek ob 19. (7.). Konec pred 21. (9.). (—)

u— **Davčna uprava za mesto Ljubljana** objavlja, da dospe v smislu člena 148 zak. o neposrednih davkih v IV. četrtletju 1941 v plačilo: a) dne 1. oktobra 1941 četrtletni obrok zgradarstva, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neoznečene osebe, davka na poslovni promet in vojnice; b) dne 1. novembra 1941 drugi polletni obrok zemljarine. Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradni deski davčne uprave za mesto Ljubljano in mestnega poglavarstva v Ljubljani.

u— **Klovn »Ikski« kot gost v »Veselim teatru«.** Poleg ostalih novitet je na našem novem programu šte. 8. tudi gostovanje klouna Iksija, ki bo nedvomno senzacija za občinstvo. Opozorjamo, da si pravčasno oskrbite vstopnice že v predprodaji, ki postujejo redno vsak dan od 10. do 12.30 in od 17. do 19. Začetek predstav ob 19. (7.). Konec že pred 21. (9.). (—)

u— **Tramvajska nesreča.** Včeraj jutraj, ko odhajajo iz tramvajske remize vozovi po uslužbenec, se je pred železniškim prelazom na Celovski cesti zgodila nesreča. Drug za drugim sta z veliko brzino vozila dva tramvaja. Prvi je najbrže neoprečeno zmanjšal brzino, tako da se je za njim vozil tramvaj z vso silo zaletel vanj. Razbila so se skoro vsa stekla na obeh vozovih. Pa tudi sicer sta precej poškodovana. Tramvajva so hitro spravili v popravilo v remizo.

u— **Nekaj nesreč.** Na cesti je padel in si zlomil desno nogo 33letni čevljarški mojster Ivan Klančar iz Zgornje šiške. Zlomele ključavničarski pomočnik Stanko Janež iz Polhovca Gradca se je v soboto s kolesom peljal domov. Spotoma ga je podrl nek avtomobil, tako da je obležal z notranjimi poškodbami. 16letna posestnica hči Anica Bolikova iz Cerklj na Gorenjskem je tudi padla s kolesa in si zlomila levico. Tretja žrtev kolesarske nesreče je bil 20letni tapetnik Narodnega gledališča v Ljubljani Ivan Klemenčič. Pri padcu s kolesa si je zlomil levo roko v rami. Pes je popadel na Fužinah 30letnega trošarinskega paznika Viljema Zakotnika in ga

hudo ugriznil v levico. Ponesrečenci so dobili zdravniško pomoč v ljubljanski bolnišnici.

u— **Darovi Rdečemu križu,** sekciji za socialno pomoč. V počastitev spominu dvornega svetnika g. Julija Polca so darovali ga. Ema Pajnič in sestri L. 100.—, Zadruga »Dom gospodinje« je darovala v počastitev spomina svoji prvi predsednici pok. g. Josipini Čuden L. 50.—, Gg. dr. Miron in inž. Marko Bleiweis-Trsteniška sta darovala v počastitev spomina njihovih staršev L. 100.—, V počastitev spomina pok. univ. prof. in predsedniku društva »Pravnik« dr. Dolena Metoda so darovali njegovi ožji prijatelji po g. dr. R. Sajovcu znesek L. 890. V počastitev spomina g. docenta in primarija v pok. dr. J. Ivana Robide je daroval g. ph. mr. Rihard Sušnik L. 100.—, V počastitev spomina pok. g. Marije Zoretove, roj. Slavic v Kranjski gori sta darovali Franica Tičar in dr. Josip Tičar L. 100.—, Vsem darovalcem iskrena hvala!

Iz Novega mesta

n— **Ne plačujejo mleka preko maksimalnih cen.** Že pred nedavnim smo poročali, da je bila cena mleka uradno določena na 1,20 L za 1 liter mleka na dom postavljene v Nove mesto. Kljub temu je mnogo prodajalcev zvišalo ceno mleku Zaradi tega poziva mestna občina vsakogar, ki mu je bilo podraženo mleko, da to nemudoma javi občinskemu preskrbovalnemu uradu, ki uraduje vsak dan od 9. do 13. ure v prostorih mestne občine.

n— **Odpiranje in zapiranje trgovin.** Po novi uredbi visokega komisarijata se morajo tudi v Nove mesto odprati trgovine od pol 9. in 15. uri, zapirati pa od pol 13. in 18. uri. Kljub tem istim predpisom pa se še vedno mnogo trgovcev ne pridržuje teh določb in zapira posebno opoldne trgovine že ob 12. uri. Zaradi tega se opozorjajo vsi trgovci, da se točno držijo uradno prejetih predpisov glede odpiranja in zapiranja trgovin, ker bodo vsi prestopki najstrožje kaznovani.

n— **Ob enem dnevu vmlajajo.** Na Dol. Težki vodi se je ustavil pred hišo posestnika Josipa Beleta neki neznanec in vprašal sosedu, če je gospodar doma. Ko je izvedel, da se vsi domači nahajajo na polju in se ne bodo kmalu vrnili, je vmlajal v hišo ter odnesel 230 lir. Medtem se je vrnila s polja domača hči, ki je našla hišo odprto in v njej tuja. Neznanec je pobegnil proti Stopičam, kjer se je ustavil pri posestniku Francu Erlihu p. d. Kovachu. V hiši so bili doma samo otroci, ki so na vprašanje neznanca odgovorili, da so starši na polju in se ne bodo vrnili pred mrakom. Ko so tudi otroci odšli od doma, je neznanec vmlajal v hišo in odnesel 60 lir in nekaj kg masti.

Iz Spodnje Štajerske

Na štajerskem manjka 3800 učiteljev. Kakor pišejo listi, je bil letos vpis dijakov na učiteljskega na štajerskem zelo zadovoljiv. Prijavilo se je skoraj 1000 mladih učiteljskih kandidatov. Čeprav je odziv lep, pa vendar še zmerom ne krije potreb, zakaj izmed 7000 šolskih mest na štajerskem je 3800 trenutno nezasedenih, ker primanjkuje osebja. Oblastva posvečajo vprašanju učiteljskega naraščanja veliko pozornost. Zato se bodo v januarju nadaljevali tečaj za pomožne učitelje, ki so doslej že mnogo mladih izobražencev privedli v učiteljski poklic.

300 kg marmelade za otroški vrtec. Skupina nacionalsocialistične ženske organizacije v Rimskih toplicah, je, kakor poročajo nemški listi, nadvse delavna. Doslej so članice vkuhale že nad 300 kg marmelade za otroški vrtec.

Ustanovitev posojilnice v Mozirju. Pred dnevi je bil v Mozirju ustanovljen občni zbor nove rajfajznove. Zborovanje je vodil ravnatelj Schachinger iz Gradca. Za predsednika je bil izvoljen posestnik Franc Štrucej, za njegovega namestnika pa gostilničar Franc Členšek.

Pri trgovci se je ponesrečila. V mariborsko bolnico so reševalci pripeljali 67letno posestnico Marijo Hranitnikovo iz Terniškega pri Račjem. Pred hišo je trgala grozdje, a ker se trta precej visoko razraščala, je po lestvi ležala za njim. Ko je segla za nekim preostim daleč visokim grozdom, pa je izgubila ravnotežje in padla, da si je zlomila levo nogo.

Slavje na mariborski policiji. Pred dnevi so v poslopiju mariborske policije z majhno domačo slovesnostjo izročili nove naprave za ogrevanje s toplo vodo izročili namenu. Slovesnosti sta med drugim prisostvovala policijski ravnatelj dr. Valner in zastopnik državnega urada za visoke stavbe vladni svetnik inž. Mairietich.

Uvedba obveznega strokovnega pouka. Obvezni strokovni pouk je s posebo

uredbo razširjen tudi na ozemlje Spodnje štajerske. Pouk se začne takoj po izstopu iz osnovne šole in traja 3 leta, za poljedelske poklice pa 2 leti.

Ponovno svarilo pred naseljitvijo v Mariboru. Nemški listi ponovno objavljajo svarilo, naj se pripadniki nemške narodne skupnosti ne selijo v Maribor, ne da bi si poprej pri stanovanjskem uradu zagotovili stanovanje. Mnogi prihajajo kar na lastno pest, potem pa se morajo vračati, od koder so prišli, ker vlada v mestu še izza časov jugoslovanske uprave veliko pomanjkanje stanovanj.

Stednja z vodo. Politični komisar za mesto Maribor je izdal poseben poziv na vse potrošnike v mestu, naj štedijo z vodo, kar se da. Zaradi nizkega stanja v rezervoarjih in vodnjakih je v bodoče prepovedano umivanje motornih vozil z vodo. Za kopanje se voda od 21. do 6. ne sme uporabljati, za pranje perila se sme jemati samo od 6. do 9. in od 16. do 20. Skropljenje vrtov, cest in trotoarjev iz vodovoda je prepovedano. Vsaka pipa na vodovodu in vodna napeljava v stranskih, ki pušča, se mora takoj popraviti. Vsi ti ukrepi so prehodnega značaja, njih izvajanje pa se bo strogo nadziralo.

Nova šola na Polzeli. Šolsko poslopje na Polzeli, ki je bilo doslej precej v zanemarjenem stanju, so zdaj povsem prenovili, tako da napeljava prav prijeten vtis in je kraju v resničen okras. Pri tej priliki so v poslopje uvedli tudi električno razsvetljavo.

Rejence je treba prijaviti. Mladinski urad v Mariboru je izdal odredbo, po kateri morajo krušni starši prijaviti vse svoje rejence mladinskemu uradu.

Kmetijska predavanja. Včeraj so se po celjskem okrožju začela strokovna predavanja, združena s predvajanjem poučnih filmov, za kmečko prebivalstvo. Predavanja prireja urad za prehrano. Prvo predavanje je bilo snovi v Zalcu.

Dva kovčega je izgubil. Avgust Marinko iz Hranitnika se je vozil z avtobusom iz Maribora v Ptuj, na strehi pa sta se nahajala dva njegova kovčega iz imitacije usnja. V Ptujju je opazil, da sta se kovčega med potjo izgubila. Škoda znaša 50 nemških mark.

Huda nesreča s kolesom. Nenavadno smolo, pa tudi nekaj sreče v nesreči je imela 51letna posestnica Antonija Potočnikova iz št. Janža na Dravskem polju. S kolesom se je peljala v Maribor, a ko je prečkala železniški prelaz pri Ptujski cesti, se ji je sprednje kolo tako nerodno zamotalo v žlebiček ob tirnici, da je kolo s sunkom obstalo, Potočnikovo pa je v velikem loku vrglo preko njega. Prav takrat je nasproti privozil tovorni avto, da je z glavo priletela vanj in je obležala s hudimi poškodbami. Takoj za njo pa je vozil reševalni avto, ki je ranjenko brž naložil in odpeljal v bolnico.

Iz Hrvatske

Nemški poslanik v Lepoglavi. Pretekli terek so obiskali obrtno šolo v Lepoglavi nemški poslanik Siegfried von Kasche v spremstvu ministra dr. Budaka, dr. Petriča, dr. Puka in generala Begića. Gostje so si z zanimanjem ogledali izdelovanje cipk, potem pa so obiskali še kaznilnico.

Mesariji spet lahko kupujejo živino na sejmih. Velika stiska, ki je vladala na zagrebškem trgu za meso, je pristila meročajno činitelje, da so se sešli na posvet. Razen zagrebskega župana in zastopnikov posameznih uradov in odsekov so bili na posvetovanju tudi predstavniki mesarjev. Sklenjeno je bilo, da se odslej razen trgovcem, ki so imeli edini pravico do nakupovanja živine na sejmih, dovoli nakupovanje tudi mesarskim obrtnikom.

Na zagrebškem živilskem trgu. Po obvestilu mestnega tržnega odseka je na tržišču veliko povpraševanje po jajcih, ponudba pa je nezadovoljujoča. Ponudba govejega mesa je bila slabša kakor pretekli teden, sveže svinjine zadnjih 7 dni niso pripeljali na trg in tudi masti ni bilo. Tudi prekajenega mesa manjka. Ponudba teletine je zelo slaba, povpraševanje pa velikansko, tako da je vse blago prodano že v prvih jutranjih urah. Dovož mleka je zelo slab. Razen svežega kravjega sira ni drugih vrst sirov. Veliko je povpraševanje za maslom, ki zdaj nadomešča mast. Slaba je ponudba žive in zaklane perutnine zaradi maksimiranih cen.

Sneg v Bosni. V Bosni je pretekli teden padel sneg in pokrli vse planine. Temperatura je občutno padla. V Hercegovini je pihala močna burja.

Hrvatski pesniki v Weimarju. Tradicionalnega sestanka pesnikov, ki je vsako leto od 23. do 25. oktobra v Weimarju, se bodo letos udeležili pesniki, Italije, Madžarske, Rumunije, Finske, Slovaške, Hrvatske, Bolgarije, Španije, Danske, Nižozemske, Francije, Norveške, Švice in Švedske.

Bolgarski vojaški ataše v Zagrebu. Za bolgarskega vojaškega atašea v Zagrebu je bil imenovan kapetan Avgust Petrov, ki je pred razpadom bivše Jugoslavije bil v enaki službi v Beogradu.

Diplomatski obeh na poslanstvu v Sofiji. Pretekli teden je hrvatski poslanik dr. Vladimir Židovec priredil obeh v prostorih hrvatskega poslanstva. Navzočni so bili med drugim zunanji minister Popov, minister dvora Pomenov, nemški poslanik Beckerle, italijanski poslanik Magistrati, španski poslanik Palencia, rumunski poslanik Caramfil, odpravnik japonskega poslanstva Fisko, nemški admiral Schuster in njegov adjutant kapetan Haye.

Nov trgovinski minister. S poglavitno odredbo je bil razrešen službe poslanika nezavisne države Hrvatske v Bratislavi g. dr. Dragutin Toth in imenovan za ministra obrti, industrije in trgovine. Dosedanji minister g. Marjan Simić je bil razrešen svoje službe.

Prepoved točenja alkoholnih pijač. Da bi se na področju velike župe Lašva in Glaz preprečilo prekomerno uživanje alkoholnih pijač, je veliki župan prepovedal točenje na vse praznike in sejmске dneve. Razen tega se ne smejo izdajati nova točilna dovoljenja. Oblastva strogo preganja jo pijače. Tiste, ki se ne spometujejo, pošljejo na prisilno delo.

Zagrebski mestni proračun znaša 270 milijonov kun. Načrt mestnega proračuna je izgotovljen in znaša okoli 270 milijonov kun. Ta teden bo župan povabil 10 meščanov in z njimi še enkrat proučil proračun in eventualne pripombe. Proračun mestnih podjetij bo v kratkem dovršen.

Deljeno uradovanje na mestnem načelstvu. Od 15. t. m. je uvedeno na zagrebskem mestnem načelstvu v vseh oddelkih, odsekih in mestnih podjetjih deljeno uradovanje, in sicer od 7.30 do 13. in od 16. do 19. ure. Deljeno uradovanje je uvedeno radi hitrejšega reševanja poslov in zaradi zastaljih nerešenih spisov.

Gledališče v Banjaluki bo kmalu otvorilo sezono. Državno gledališče v Banjaluki se mrzlično pripravlja na letošnjo sezono. Preurejena bo stavba sama in tudi oder bodo razširili. Dela so skoro zaključena. Člani gledališča marljivo vežbajo. Intendant gledališča je inž. Kušan, ravnatelj Drame pa Ferdo Delak. Otvoritvena predstava bo v začetku novembra. Ravnateljstvo bo izdajalo tudi gledališki mesečnik za propagando gledališke umetnosti med meščanstvom.

Gradnja trgovske akademije v Zagrebu. Odobrena je velika vsota 20 milijonov kun za gradnjo večjega števila šolskih zgradb, ki bodo imeli skupno pročelje. V novem poslopiju bodo nameščene Trgovska akademija, srednja tehnična šola, obrtna šola, dvoletna trgovska šola in še nekatere druge strokovne šole.

Diplomatska zastopstva Hrvatske v Nemčiji. Razen svojega poslanstva v Berlinu ima Hrvatska v Nemčiji še na Dunaju svojega generalnega konzula. V kratkem pa bo ustanovljen generalni konzulat tudi v Pragi za področje češkega in moravskega protektorata. Vodstvo praškega konzulata bo poverjeno Marku Ečimoviću.

Pogreb žrtve za domovino. V Sarajevu so pokopali na vojaškem pokopališču osem žrtve, ki so padli pri Semizovcu in Stamboliću.

Prijeti napadalec na nemške zrakoplovce. Ministrstvo notranjih poslov objavlja: V zvezi z napadom na nemške zrakoplovce v Zvonimirovi ulici je zagrebska policija aretirala 13 oseb, ki so bile udeležene pri zločinu. Razen tega je policiji uspelo, da je v noči od 8. na 9. oktobra odkrila večjo komunistično družbo, pri kateri je našla velike množične orožja in eksplozivna. Razen tega so zaplenili tudi dve tiskarni.

Nikola Perković obsojen na smrt. Pretekli terek je pred vojnim sodiščem Feldkomandanture v Zagrebu bila razprava proti Nikolu Perkoviću iz Jastrebarskega, ki je 30. septembra z dvema tovarišema v Zvonimirovi ulici v Zagrebu streljal na nemške vojake in pri tej priliki enega usmrtil, dvojico pa težko ranil, od katerih je potem eden umrl v bolnici. Zločin, ki je med vsem prebivalstvom vzbudil veliko gorenje, je Perković storil iz zasede. Pri razpravi je priznal dejanje. Vojno sodišče je izreкло sodbo, s katero se Perković obsoja zaradi umora in poizkušene umora trikrat na smrt in izgubo častnih pravic. V dveh dneh lahko vloži prošnjo za pomilostitev.

Nesreča cirkusa »Olimpij«. Pred 14 dnevi je prispel v Zagreb cirkus »Olimpija« ki spada v vrsto največjih potujočih cirkusov. V njem je prostora za 1200 oseb. Preteklo nedeljo pa je močna burja, ki je divjala nad Zagrebom, pretrgala glavno vrvo, izdrila tramovce, ki so držali sotor in raztrgala platno. Na srečo konji niso bili poškodovani, pač pa je prizadeto csebje, ki zdaj nima kje nastopati.

zu naravi in je izražalo to svojo povezanost z rahločutnim lirizmom, je Sillanpää tudi v tem pogledu presenetil kritiko in občinstvo: ni tega niti bilo dotihlil spisaneja v jeziku Suomec. Tema romana je prav preprosta: so to doživlja mladega moža in dveh mladih žensk v teku nekaj polnočnih tednov. Pisatelj slika z neizmerno subtilnimi odtenki dozorevanje svojih »junakov«, podobno zrcenju poetne narave. Njegove osebe so začudo pasivne in se samo prepuščajo življenju, da naseča vse njihove čute. Pisatelj skuša opazovati življenje z raznih vidikov in če beremo njegov roman, se nam zdi, da je tu prenešana na pozicijo teorija relativnosti.

V svojih prvih novelah je orisal Sillanpää nekatere značilne osebe, ki se zde na prvi pogled brezpomembne, a ostrejšemu pogledu se razodeje silna zamočanost njihovega skritega življenja. Ponokod nas spominja na svet, kakor sta ga doživljala in opisovala Marcel Proust in James Joyce. Sillanpääova proza je prvi veliki in uspešni poizkus sodobne pripovedne tehnike in nove psihologije v finski literaturi.

Tragične izkušnje v svetovni vojni, ki je prinesla Fincem neodvisnost, so navdahnile roman »Sveta beda«, ki je postavil Sillanpääja v prvo vrsto med finskimi pisatelji. Roman je izšel l. 1919. Pisatelj je skušal v času hude preizkušnje, ki je zadela njegov narod, z zornega koka filozofa razčleniti finko družbo in tako premagati v sebi težo časa, ki je ležala na vsem narodu. Lirični slikar bežnih vtisov je postal strog in objektivni pripovednik. Sillanpää kaže v tem romanu ozadje velikega konflikta, ki je razdvajal Finko v času ko je butnila vanjo boljševiška revolucija. Junak romana je preprost človek, nekaka kmečka parija »Drama primitivca«, kakor se izraža Sillan-

pääov življenjepisec V. Vaaskivi, je napolnil pisatelja z globokim sočutjem. Podobno razumevanje poraženih in sočutje z onimi, ki so se zaman borili za svoj ideal, prevzema l. 1920. izšlo novelistično zbirko »Draga domovina«.

V naslednjih letih se je prilično zaustavila pisateljska delavnost Sillanpääa. K temu so nemalo pripomogle materialne skrbi, ki so ga ovirale, da bi izvršil svoje velike epične načrte. V tem času je na tega finskega pisatelja močno vplival Spengler, avtor spisa »Untergang des Abendlandes« s svojo morfološko vizijo človeške usode. Začel je snovati velik roman, ki bi se odigraval v Kristusovem času. L. 1923. je spisal daljšo novelo »Hitin in Regner«, v katerem pripoveduje v skoraj naturalističnem slogu zgodbo kmetice, ki jo razmerje z mladim meščanom požene v samomor. L. 1924. je izšla nova novelistična zbirka s samimi kmečskimi motivi, ki jih je obdelal izrazito realistično. V l. 1925. izšli knjigi »Töllinmäki« opisuje v kar moči neposredni obliki in z vso iskrenostjo sebe in svojo okolico. V zbirki »Izpoved« iz l. 1928. so objavljena njegova filozofska razmišljanja, združena z nekakim prizadevanjem dotedanjih intelektualnih bilanc. Tudi v l. 1936. izšli zbirki »Petnajst« proučuje razne oblike življenja na kmetih; prav kakor iz prejšnjih zbirk, se tudi iz te oglašja ne samo pesnik, marveč tudi kritik in mislec, vnet morfološki kulturnega življenja svoje domovine.

Sillanpääov veliki roman »Nuorena Nukunne« (Mlada je umrla) je bil že evropski dogodek. To je življenjepis dveh duh, povest o nekem možu in njegovi hčerki, v kateri se oslabljena življenjskost, posledica dednih vplivov, razbohoti v prekrasni cvet, preden ugasne. Pisatelj je sam izja-

vil, da je hotel v glavni junakinji romana Silji prikazati finko ženo v vsej njeni deviški čistosti, tako, kakršno je videl v svojih sanjarijah tedaj, ko ga je najbolj vrtinčila strast. Romanu daje okvir mojstrski opisano vaško življenje, v katerem se že pojavljajo znaki sodobne civilizacije. Na tej široki freski se giblje silhueta Silje Salmelus, nepozabne s svojim čistim lirizmom in osvetljeno s plamenicama ljubezni in smrti. — V naslednjem romanu »Clovekova pot« (1932) je spet obdelal povsem kmečko stvarino. Vpliv narave, ki povsod prevladuje in se čuti v sleherni stvari, je opisan v skoraj magični obliki v »epični seriji«, ki ji je dal Sillanpää naslov »Bitja v poletni noči« (1934).

Malo pisatelj je lahko odkrilo v tako nepomembnem središču, v skromnem podeželskem okolju, toliko različnega in razgibanega življenja, kakor ga je odkril Finec Sillanpää v svojih knjigah, polnih nepozabnih, bleščočih opisov. V tem pisatelju sta se tesno združila pesnik in mislec; sad te združitve je močno osebnost, a umetniški visoko kvaliteten delo. Mislamo, da ne pretiravamo, če zapišemo, da je v sodobni književnosti težko najti pisatelja, ki bi imel tako značilen pogled v naravo in v človeka, kakor ga ima ta Finec. Njegovi bralci začnejo gledati na življenje z drugimi očmi, zaznavajo njegova bogastva ter vidijo zvezo njegovih pojavov z neskončni mi vidiki človeškega življenja. Sillanpää nam kaže življenje v njegovi organski splošnosti; pod njegovim peresom postaja naposled že nekaj mit. Sillanpää je čarovnik instinkta, čigar najbolj skrite izraze odkriva v človeku; njegova poezija, prežeta s čudovito globoko naivnostjo — kakšen paradoks! — nas vodi v tiste stike z nara-

vo, ki smo jih ljudje bili že izgubili. — Tako sklepa Lauri Viljanen, po katerem so posneti naši podatki o največjem finskem pisatelju.

Zapiski

Minister Pavolini o dramskih gledališčih. Casopis »Il Dramma« prinaša v največji številki informacije o sestanku dramskih kritikov vodilnih dnevnikov in periodičnih casopisov, ki ga je sklical Minister Ljudske prosvete Eksc. Pavolini. Minister je v svojem govoru orisal pogoje italijanskih dramskih gledališč v novi sezoni. Med drugim je omenil, da bodo dramski ansambli v tej sezoni domalega enako številni kakor v prejšnji, s kar najboljše izbranimi igralci in kar najskrajneje izdelanim programom. Sezona bo nekoliko krajša in sicer je obveznih samo pet mesecev, vendar se lahko po potrebi podaljša od meseca do meseca. Poseben del Ministrskega govora se je tikal funkcije kritike, v kateri je dejal Eksc. Pavolini, da ima zlasti v sedanjem izjemnem času izredno važno vlogo. Vsi priznavamo potrebo — je izjavil Minister — da se kritika še nadalje bavi z gledališčem v duhu absolutne svobode, v ožraku rodovitne in prrsrne simpatije, odkrivajoč sile novih mladih energij, ki je pojavljajo zlasti v gledališčih G. U. F. — Nadaljnja izjavljanja so se tikala razdelitve subvencij posameznim pomembnim igralcem skupinam.

SPORT

Po III. kolu prvenstva

Ljubljana vodi...

Ljubljana - Svoboda 6:0, Mars - Jadran 5:1, Hermes - Grafika 6:1, to so izidi zadnje nedelje

Ljubljana, 20. oktobra.

Prvenstveni ples v nogometu se razvija živahneje in tudi nekoliko zanimiveje. Saj je komaj teden dni, od kar smo skoraj go-drnjali na račun naše nogometne družine, češ da živi samo od stare »slave«, pri tem pa pridno uporablja vsako sredstvo za do-rogo »zmage«, toda kar je res, je res, več-jašnje kolo je prineslo tri tekme, od ka-jih sta bili vsaj dve vredni prvenstvene-ga naziva. Moštva so stvar vzela resno, igre so teklo živahno, tola dostojno in tudi s tehnične strani je tu in tam zabljasko kaj pozitivnega. Slednjic so pršli na račun tudi oni, ki radi štejejo zgoditke; preteklo nedeljo jih je bilo v I. razredu 19, v II. pa 16, ali vsega 35. Ta nedelja je bila torej že bolj podobna pravi prvenstveni!

V podrobnem so se dogodki zvrstili tako, da so Ljubljana, Hermes in Mars z izdat-nimi zmagami dobili po dve točki, med niž-jimi pa sta Mladika in Moste spravila ves izkupicek. Slika prvenstvene tabele — to pot se pomudimo samo pri I. razredu — je začela dobivati ostrejšje obrise; Ljubljana je prevzela vodstvo, za njo sameva Her-mes, potem sta na enaki višini Mars in Ja-dran in dalje ostali, precej tako kakor so kazali računi. V številkah je to takole:

Ljubljana	3	3	0	0	10	2	6
Hermes	3	2	0	1	10	5	4
Mars	2	1	0	1	6	3	2
Jadran	3	1	0	2	8	9	2
Elan	1	0	1	0	1	1	1
Svoboda	2	0	1	1	1	7	1
Grafika	2	0	0	2	2	11	0

Tekmovanje se bo nadaljevalo prihodnjo nedeljo z naslednjimi srečanji: **Jadran - Svoboda**, **Ljubljana - Elan** in **Mars - Grafi-ka**, medtem ko bosta para v II. razredu: **Moste - Slavija** in **Mladika - Vič**.

Zdaj pa nekaj o večeršnjih nasprotnikih I. razreda:

Prehuda praz Svobode

6:0 (1:0) je bil končni izid dvoboja med Ljubljano in Svobodo, toda treba je takoj ugotoviti, da je bil ta poraz za Svobodo prehuda in deloma tudi nepotreben. Moštvo se je držalo nad vse pričakovanje, pokazalo v vseh vrstah — predvsem v obrambnih — mnogo volje in tudi znanja ter se preko odmora več ko uspešno upiralo vsaki premoči nasprotnika. Ko je pa del tretji gol — spet iz enajstmetrovke po prvem enakem in drugem slučajnem — v 10. min. drugega polčasa, se je polagoma le uveljavila rutinirana Ljubljana ter z last-nimi akcijami še podvojila razliko. Čeprav je njena zmaga neoporečna, je izražena zelo drugače kakor bi bila lahko brez one-ga uvoda do 3:0. V ostalem pa je treba priznati, da je enajstmetrovka v dobri kon-diciji, ima nekatera mesta zasedena prav so-lidno in se ji v sedanjih konkurencah skoraj ni treba tresti za ohranitev tradicije. Ko-likor se ji ne primeri kaj nepreračunljivega — zaradi žoge, ki je pač okrogla!

Pri neposrednem delu za dosego golov so sodelovali: Smole (3), Kroupa, Šercar in Hacler (po 1). Solil je g. Makovec.

Turnir z malo žogico

Prvi table-teniški turnir sezone, ki je po-kazal dobro udeležbo in dober sport

V soboto in včeraj so v dvorani Mladi-ke na Kodeljevem odigrali propagandni ta-ble-teniški turnir, ki so se ga udeležili šte-vilni igralci Hermesa, Korotana, Slavije in prireditelja Mladike. Številni igralci je v novih razmerah resda nazadovalo, vendar pa je v splošnem ta panoga v zadnjem času nekaj pridobila na popularnosti, tako da bo kader aktivnih pristavev te igre — tako upamo vsaj — kmalu spet na stari višini. Slovenci smo imeli v table-tenisu že nekaj lepših uspehov, pa bi bilo škoda, če bi zdaj zanemarili tradicijo tudi v tej smeri.

O poteku turnirja na kratko naslednje: Med osmimi moštv, ki so zastopala štiri klube sta se kvalificirali za finale moštvi Mladike I in Korotana I, tam pa so Ko-rotanci zmagali tesno 3:2. Vrstni red so-delujočih moštev je bil naslednji: 1. Ko-rotan I, Mladika I, 3. Mladika II., 4. Ko-rotan II. Nagrada za zmagovalca je bil pre-hodni pokal.

Med 25 igralci, ki so nastopili v singl-ih gospodov, so se plasirali med prvih osem:

J. Marquand

HVALA LEPA, GOSPOD MOTO!

Tudi nama z Noro Joyceovo je bilo stopiti pred obličje gospoda Vu Lo Fenga. Čeprav naju niso sledili, so naju bili vendar našli, sam Bog si ga vedi, kako. Moja radovednost zastran tega je bila enako nedolžna kakor vsi drugi občutki, ki so me navdajali. Toda kmalu je nekaj razpršilo moje dvome in mi vrnilo morečo zavest resničnosti. Knez Tung je bil komaj uhitil, ko je nastalo okrog enih vrat prerviranje. Nekdo si je utiral pot skozi množico. Brezbržno sem opazoval ta nemir, dokler nisem zagledal novega došleca. Bil je sta-rinar, gospod Pu. Priklonil se mi je brez vidne mrznje.

»Kakor vidim, sem imel prav,« je dejal. »Ko ste mi rekli, da bi radi pokazali slikarju nekemu po-znavalcu, sem si takoj mislil, da pojedete semkaj. Zdaj si jo spet vzamem, ako je več ne potrebujete.«

»Le vzemite jo,« sem rekel. Njegova navzočnost je zbujala v meni nejasen ud. Vsekako je bilo pri-jetno videti znan obraz, ki je bil vsaj nekako spo-jen z mojimi običajnim življenjem. »Vzemite jo, gospod Pu, in pomagajte nama, da prideva odtod. Znal vas bom poplačati. Midva z gospodično Joy-ceovo nimava s to zmešnjavo nič opravka. Pojas-nite tem ljudem, kdor koli so, da je nevarno nad-legovati tuje.«

Mars udaren s „starimi“ gadi

Enajstotica Marsa je včeraj pokazala, da misli imeti svoje mesto na vrhu tabele, pri čemer je značilno, da je te svoje račune oprla na več »starih« gadov, ki so mu danes tudi priborili krepko in zasluženo zma-go nad Jadranom. Imena kakor so Dober-let, Slapar, Slamič, pa tudi Žigon so že leta in leta oživljala naša zelena polja; le-tos pa so vsi ti zbrani okrog Marsa in reči se mora, da so kakor pomlajeni. Tudi o Jadranu kljub porazu ni treba govoriti kar tako, saj so nekateri posamezniki storili več kakor se lahko vidi iz samega rezul-tata, imeli pa so v obrambnem delu Marsa težke in skoraj neprehodne ovire. V osta-lem pa je igra imela svoj tempo samo do polovice, ki je prav za prav tudi že prinela odločitev: Trnovčani so se potem samo trudili in dobili za nagrado — častni gol — nekaj minut pred koncem ki je dal tale izid 5:1 (4:0) za Mars.

Gole so zabili: Doberlet in Slapar po 2, Sočan I. za Jadran Mar. Solil je g. ing. Mrdjen

Dve točki za Hermes

je vrgla tretja prvorazredna tekma med Hermesom in Grafiko na stadionu v Šiški pred dobrimi 200 gledalci. Hermežani, ki so nastopili z nekaj rezervami, so bili dve-kratni favoriti; igrali so na svojem in proti najmlajšemu udeležencu I. razreda. Igra se je res tudi razvijala v gornjem okviru. Že do odmora so morali tiskarji štrikrat po-brati žogo iz mreže, po odmoru tudi niso mogli preprečiti končne zmage 6:1 (4:0). Potek tega dvoboja, v katerem so eni na-padali — bolj ali manj uspešno, drugi pa so se branili — tudi tako približno — seve-da ni bil posebno napet.

Med strelci so zabeleženi: Razborknik 3, Brodnik 2, Goršič 1, za Grafiko: Kompare. Tekmo je vodil g. Deržaj.

OD ŠTIRIH TOČK V II. RAZREDU

ki so bile na razpolago včeraj, sta spravila vsak po dve. Mladika in Moste. Mladika je imela opravka s Slavijo, ki je to pot naložila na prehelega nasprotni-ka, da bi si lahko pomagala do častnega rezultata samo z voljo in požrtvovalnost-jo. Že do odmora so ji Mladikarji nasuli pet žog po odmoru pa še ostalo, tako da je bilo nazadnje 8:0 (5:0) v korist Mla-dike.

Tudi drugo drugorazredno srečanje je bilo na tesnem terenu za Mladinskim do-mom na Kodeljevem. Popoldne sta tamka-merila sile Moste in Korotan dva viden-ša predstavnika tega razreda. Moščani so v tej igri izrekli boljše konec 5:3 (4:2) in se z uspehom otresli svojega nevarne-ga nasprotnika, ki je menda kar v naprej računal z zmago. Zabil je res tudi vodilni gol, potem so se razmahili Moščani, iz-ravnali in še povečali naskok na 4:1. Do odmora je bil Korotan še enkrat uspešen, v drugi polovici pa ni bilo več kakor po en gol na vsaki strani. Vse gole za Moste je ustrelil njihov sprednji napadalec Na-gode.

Strojnik R. in A. Lackner, Blažič, Brade-sko, Medved, Krečič in Recek. V semifi-nalu je Strojnik R. porazil Lacknerja (2:1) Strojnik A. Blažič (2:0), Medved Bra-deška (2:0) ter Krečič Rečka (2:1). (Kdo sta bila finalista v tej najvažnejši disciplini in kako je nehal ta finale, bomo še ob-javili. Op. ur.)

Za juniorje je prav za prav slabo spriče-valo, da je nastopilo vsega samo šest nji-hovih zastopnikov. Po prav dopadljivih igrah sta prišla do finala Bogataj in Tršinar, med njima pa je bil dvoboj odločen v korist prvega, iz vrst Hermesa, in sicer gladko z 2:0.

V dublu je bilo na startu csem parov, od katerih sta se preteklo do finala para Krečič-Belak in Recek-Tršinar, med kate-ri-ma je finale prinesel zmago Mladikarjem Krečiču in Belaku.

V propagandne namene so prireditelji uvrstili še dve posebni točki, in sicer za neverificirana moštva in neverificirane po-sameznike. Med prvimi so se prijavila štiri, posameznikov pa je bilo kar 25. Med moštv, ki so zmagali neki Šiškarji, v drugi sku-pini pa je prišel do zmage Bajec iz Mla-dike.

38

Oči gospoda Puja so se solzile kakor zmerom, toda njihov izraz je bil zelo bister.

»Na žalost,« je dejal. »Zdaj je prepozno. Nikar ne bodite tako nespametni, da bi se upirali. Ti ljudje so zelo nasilni.«

Okrenil se je k poveljniku in nekaj govoril z njim.

»Z žensko bodo obzirno ravnali. Zavežite ji oči z rutico in jo odvedite k avtomobilu. Vaju dva, ki sta moška, bodo zvezali in vama zamašili usta.«

Nato se je v značilni angleščini Daljnega vzhoda obrnil k Nori Joyceovi.

»Vse dobro, gospodična. Vi greste s temi možmi, prosim. Vse bo dobro.«

Dva razbojnika sta jo bila zgrabila za komolce, tretji ji je položil belo ovčavo čez oči.

»Pojdite in nič se ne bojte,« sem ji rekel. »Mi-dva bova z vami.«

Ne vem, ali so bile moje besede zelo tolažilne, toda drugača ji nisem mogel reči. Molče se je dala odvesti iz dvorane. Že v naslednjem trenutku sem zahvalil nebesa, da so jo bili spravili odtod.

»Izvrstno,« je rekel gospod Pu. »Zdaj storite s tema dvema, kar je treba.«

Baš je še nekaj ukazoval, ko je nekdo vprašal iz ozadja dvorane:

»Kaj storimo s starim vratarjem? Ali naj ga poš-ljemo, kamor spada?«

»Tak ne, bedak. Kje je starec?«

»Evo ga,« je odgovoril neki glas.

Spet je nastalo v gruči ljudi okrog naju preru-jvanje. Na sredo dvorane so pahnili starca v beli

Turnir je pokazal razveseljevo stiko, or-ganizacija je bila dobra in tudi drugi zna-ki so za to da bo letos tudi v tej manj ognjevitih sportnih panogi videti še kaj le-pega.

Med dogodki v Državi

Nogomet: V tekмах za italijanski pokal so bili v nedeljo doseženi naslednji izidi: Bologna-Livorno 4:2, Venezia-Pisa 4:0, Modena-Atalanta 3:1, Milano-Lazio 4:2, Juventus-Genova 2:1, Reggiana-Prato 4:0, Padova-Brescia 3:2, Novara-Spezia 2:1, V naslednjem kolu bodo igrali še Bologna, Venezia, Modena, Milano, Juventus, Reg-giana, Padova in Novara.

Kolesarstvo. Na vožnji po Lombardiji, veliki krožni dirki na 217 km, je zmagal po krasnem spurtu tik pred vstopom na dir-kališče Vigoralli v Milenu, znan, profesio-nalni vozač Ricci v 6:24:1 s povprečno hitrostjo 33.670 km na uro. 20 m za njim je bil Ginelli, kolesno dolžino za tem pa Bini. S to dirko je bila oficijelno zaključ-e-na letošnja kolesarska sezona.

Lahka atletika. Na 42.195 km dolgi pro-gi so v nedeljo v Padovi izvedli maratons-ki tek za državno prvenstvo, v katerem je zmagal Costantino iz Napolija v času 2:32:33 skoraj minuto pred drugo plasir-anim Fanellijem. V hoji na 50 km, ki je bila v izvedbi istih prirediteljev v Padovi, je bil prvi Malaspina iz Milana v času 4:30:35.

Rokoborba. V Bariju je bil v nedeljo mednarodni dvoboj v rokoborbi med Itali-jo in Hrvaško. Domačini so zmagali s 6:1. Edino točko za Hrvat-e je rešil De Lucca, ki je po točkah dobil proti Rescio-chici iz Milana.

Tenis. Ob zaključku drž. prvenstva za juniorje v Milano je v singlih porazil mno-go obetavito Folli svojega nevarnega tek-meca Centonzea v dveh setih 6:3 in 6:4 in postal tako juniorski prvak države.

Z Blok

Kazniva lesna kupčija. Nemirni časi so prinesli nekaj nerazveseljivih pojavov med našo mladino. Nismo se pozabili tu-dnih kupčij s konji in raznimi vozili izza pomladnih mescev, ko je marsikdo bil oškodovan za lepo vrednost, pri mladih fantičkih pa je bilo na kupe denarja. Za-radi lahkega zaslužka so se nekateri mla-denički kar odtegovali koristnemu doma-čemu delu in se podajali na pot lahko-miselnega pohajkovanja in zapravljanja. Ko pa je denarja začelo primanjkovati, si je nekaj fantalinov izmislilo nov način pridobivanja denarja. Kar na veliko so začeli »prodajati« les iz bloških gozdov. Zal je nekaj lesnih trgovcev nasledlo tem pretnim prodajalcem namišljenih količin smrek in so nekateri ob lepe vsote de-narja. Ko so osleparjeni trgovci jeli sti-kati za svojimi »dobavitelji« lesa, se je ugotovilo, da je bila ta sleparska kupčija precej razpredena. Sedaj je poselga vmes oblast.

Uspešna nabiralna akcija Rdečega križa. Teden nabiralne akcije za Rdeči križ je zaključen z velikim uspehom. Izročeno je bilo g. tajniku pokrajinskega odbora Rdečega križa preko 7 tisoč kg krompirja, čez 3 tisoč lir denarja, 225 kg jabolk, za-boj obleke, nekaj žita, masti in jajc. Vse to je že odpejano v Ljubljano. Gospod tajnik Jagodič se je osebno zahvalil vsem nabiralcem v imenu pokrajinskega odbora za požrtvovalno delo in preko le-teh tudi vsem plemenitim darovalcem.

Radio Ljubljana

Torek, 21. oktobra.

Ob 7.30 poročilo v slovenščini, 7.45 pe-stra glasba, v premoru ob 8. napoved časa. 8.15 poročila. 12.15 solistovski nastop g. Vlada Goloba na harmoniko. 12.35 koncert Tria Ambrosiana. 13.00 napoved časa, po-ročila. 13.15 službeno poročilo Generalnega štaba Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17 simfonični koncert pod vodstvom maestra Emilia Salze (1. del), 14.00 poročila. 14.15 simfonični koncert pod vodstvom maestra Emilia Salze (2. del), 14.15 poročila v slo-venščini. 17.05 dr. Dragotin Cvetko, Anton Dvorak (predavanje v slovenščini). 17.15 skladbe Antona Dvoraka, izvajane po piani-stu Antonu Trostu in violonistu Janu Slaj-su. 19.30 poročila v slovenščini. 19.45 sim-fočni glasba. 20.00 napoved časa, po-ročila. 20.20 komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30 glasbena prireditev Elar: Leoncavallo, Glumaci, v premoru predava-nje v slovenščini. 21.55 vesti v slovenščini. 22.05 pestra glasba. 22.20 koncert pianista L. M. Škerjanca. 22.45 poročila.

Obnovite naročnino!

Mali oglasi

Službo dobi

»Beseda I. — 60, taksa — 60, »dajanje naslova ali za-titro I. 2.«

Kuharico

vajeno menze, sprejemmo takoj. Oglasi se: Komand-vo Zvezniška Milica, Glav-ni kolodvor, Ljubljana.

17758-1

Krojaškega

pomočnika za prvotno moško in damsko veliko delo spre-jmem takoj. Slibar, Škofja ul. 10.

17759-1

Kuharico

ki bi opravljala tudi druga bišna dela, sprejemam ta-kaj. Oglasi se: Komand-vo Zvezniška Milica, Glav-ni kolodvor, Ljubljana.

17764-1

Služkinjo

iščemo za takoj. Predsta-viti se na Dalmatinovi ce-sti 10-II., leva vrata.

17771-1

Štiri revne ženske poštno, željne zaslužka, iz krajev: Šiška, Vič, Rudnik, Moste, naj se zglašijo. Do-bošek Ivan, Ježica 85.

17765-1

Zelo zmognemu

prevozniku oddam eventuel-no vse svoje razvoze. Po-gotje in poljsnita daje ter ponudbe — samo pismente — sprejema trdnica Čebin, Wolfova 3.

17757-1

Čevljarstva

pomočnika dobrega, takoj sprejemam. Karol Zalaznik, Stari trg št. 17.

17775-1

Vajencij (ke)

»Beseda I. — 60, taksa — 60, »dajanje naslova ali za-titro I. 2.«

Šiviljsko vajenko

s primerno šolsko izobraz-bo iz mesta sprejme salon Kancler, Aleksandrova 3-III.

17751-44

Kupim

»Beseda I. — 60, taksa — 60, »dajanje naslova ali za-titro I. 2.«

Prazne steklenice

od Franc-Jozefove grenice — »pimo vsako količino.« Drogerija Emona, Ivan Kanc, Ljubljana, Nebotič-nik.

17750-7

Zelod

kupim vsako količino po 150 lir za 100 kg, franko vagon. Takojšnje ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »150 zelode.«

17753-7

Zaboje

od 10 do 100 kg, čiste, ku-pim. Ponudbe na: Zorut Drago, Ljubljana, Bohori-čeva 15.

17754-7

Prodaj

»Beseda I. — 60, taksa — 60, »dajanje naslova ali za-titro I. 2.«

Peč

klopi, stoječo pisalno mizo, ogledalo, prodam. Aleksan-drova 7-II., levo. 17765-6

Perzijsko preprogo

originalno, zelo lep komad proda A B C, Ljubljana, Medvedova 8, poleg kolo-dvora Šiška.

17773-6

Auto, moto

»Beseda I. — 60, taksa — 60, »dajanje naslova ali za-titro I. 2.«

Motor

Sachs Diamant 98, prodam za Lir 1000. Ponudbe na ogl. odd. Ju-tra pod »Dobre gumice.«

17762-16

Kolesa

»Beseda I. — 60, taksa — 60, »dajanje naslova ali za-titro I. 2.«

2 nova tritiklja

najboljše izdelave, naspodaj za zelo nizko ceno. Gene-rator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče).

17770-11

Oblacila

»Beseda I. — 60, taksa — 60, »dajanje naslova ali za-titro I. 2.«

Srebrno lisico

in krzneni plašč takoj po-ceni prodam. Ogledati: Bla-žica, Medvedova c. 10-III.

17772-13

Stanovanja

»Beseda I. — 60, taksa — 60, »dajanje naslova ali za-titro I. 2.«

Trisobno stanovanje

ali pa dvosobno in kabinet, tudi izven mesta iščem. Ponudbe na ogl. odd. Ju-tra pod »Takoj 37.«

17755-21a

Soboda odda

Veliko prazno sobo s posebnim vzhodom, takoj oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strogi center.«

17766-23

Zastopnika

izkušena, delavnega in dobro uvedena, išče večja tovarna radioloških aparatov, priprav za električno zdravljenje in zob-techniko. — Poundne na naslov:

SANITAS — Milano (Crescenzago) Via Fabbri 27

ZAHVALA

Za premmoge dokaze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob prerani izgubi našega ljubljenelega soproga, skrbnega ateka, sina, brata, strica, svaka in zeta, gospoda

JAGODIC JOSIPA,

posestnika in mesarskega mojstra

kakor za poklonjene vence in cvetje se tem potom vsem najtopleje zahva-ljujem.

Posebno zahvalo izrekamo oč. duhovščini, gg. zdravnikom Splošne bolnice in Sanatorija Leonišče, ki so si prizadevali ohraniti našemu nepozabnemu pokojniku življenje, oč. sestram usmiljenkam Splošne bolnice in Leonišča za skrbno nego in trud ob bolezn, vsem staoovskim tovarišem, nosilcem venec, pevcem za žalno petje, oč. sestram in učenkam Lichtenthurnovega zavoda za spremstvo, sosedom Kodeljevem ter vsem prijateljem in znancom, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica bo v petek, dne 24. oktobra 1941, ob 7. uri v farni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, Smarje-Sap, Kranj, Besnica, št. Pavel pri Sv. Lenartu, dne 21. oktobra 1941.

Globoko žalujejo: VIKTORIJA, roj. JAKL, soproga; NADA, hčerkica; KATARINA, mati; bratje in sestre ter rodbine JAGODIC, JAKL — in ostalo sorodstvo

»Skloni glavo,« je ukazal in starec in